

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan zvečer, izjavni modelje in pravilne.
Izjaviti: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin.,
za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritiščno. — Telefon št. 98.

„Slovenski Narod“ v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	9—	1	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakaznici.
Na samo pismena poročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Nove smeri.

Kriza, v kateri se nahaja konferenca, se je začela razvijati. Dve vladi sta padli. Prva republikanska nemška vlada z onimi večinskimi socialisti, ki so svoječasno glasovali za vojne kredite in sedaj niso hoteli podpisati miru, se je morala umakniti drugi, ki misli ravnotako germansko, kakor Scheidemannova, ki pa smatrajo taktično za bolj pravilno in za koristnejše, če Nemčija v tem trenutku poloma raje podpiše trde pogoje miru, češ, saj je to vse itak začasno in predno bomo začeli plačevati, se bomo še pogajali in odlašali ter se med tem ojačili. Mir z Nemčijo torej ne prinaša pravega svetovnega miru. In vendar ga pozdravljamo. Saj se ž njim začne doba ko prično mesto orožja zopet razprave in pogajanja od naroda do naroda, razprave, v kojih toku se bo vedno bolj drobila avtoriteta velikih sil in bodo v tekmi interesov vsi narodi vedno glasneje zahtevali enakovrnost, ki nam jo je v svojem evangeliju obljubila Amerika. V toku teh pogajanj bo tudi Jugoslavija opetovano priglašala svoje zahteve po ugrabljenem teritoriju. Pred nam je doba velike nekravne diplomatske vojne, ki bo za bodočnost narodov, pri nas za bodočnost našega Primorja ravno tako važna, kakor svetovna vojna sama. Diplomatska vojna prihodnjih let bo samo nadaljevala reševanje onih problemov, ki so ostali nerešeni na bojiščih.

Eno takšnih diplomatskih bitk je sedaj izgubila Italija. Izgubili so jo pravzaprav laški imperialisti. »Ministrstvo zmage« Orlando - Sonnino je padlo. V zgodovini ujedinenja Italije še ni nikdar bilo glasovanja, pri katerem bi tako velikanska večina parlamenta glasovala proti vladi. In to takorekoč preko noči in samo mesec dni po enom potovanju laških delegatov iz Pariza, ko so desetstotinske množice pozdravljale neupogljivo Orlanda na potovanju. Orlandov notranjepolitični poraz bi se dal primerjati z glasovanjem v nemškem rajstagu, ko je odstopil Bismarck, ali pa s slavnim glasovanjem francoskega parlamenta v času Dreyfusove afere. Padec Orlanda in Sonnina je udarec zapadnemu imperijalizmu, onl surov obliki tega imperijalizma, ki se ne zadovoljuje, kakor angleški, z uporabljanjem, marveč hoče zaslužiti. Ne smemo sicer misliti, da bo novo laško ministrstvo dalo narodu kar je njegovega in pustilo Primorje nam. Nikakor. Diplomatske borbe bodo še vseeno hude. Toda novo ministrstvo Nitti - Tiloni bo zmernejše, in na zmerni liniji sicer nepopustljivi, vendar pa dostopno na Wilsonov kompromisni predlog. To pomeni, da Italija ne dobi Reke in da vkljub temu podpiše pogodbo. S tem izjdom konference stopamo kot narod Slovencev, Hrvatov in Srbov v svetovno politiko s programom popolnega narodnega ujedinenja na znotraj in zunaj, torej z zunajpolitičnim programom osvoboditve onega dela naro-

da, ki je padel v novo sužnjost. Naš sosed bo zmerno nacionalistična Italija, ki prihaja iz svetovne vojne z velikim razočaranjem in ki stoji pred približno istimi notranjepolitičnimi nalogami obnove in ki je ravnotako potrebna miru, kakor vsi drugi na svetu.

Vidov dan — bitka na Kosovem I. 1389.

Preteklost vseh evropskih narodov pozna srednjeveški in novoveški del svoje zgodovine. Povsod pomeni novi vek dobo urnejšega napredka, notranjega in zunanjega osvoboditve. Pri južnih Slovanih, pred vsem pri Srbih, pa znači začetek srednjega veka — začetek narodne sužnjosti, propad domače države, povzročen po invaziji Turkov-Osmanov. In ves novi vek do najnovejšega časa pomeni najtežjo dobo srbske preteklosti sploh.

Znameniti Stefan Nemanja je položil 1168—1196 temelji srbski državi; on jo je prvi na znotraj utrdil in ji na zunaj dal širše meje, med Moravo in Adrijo. Na tem temelju so gradili dalje njegovi potomci in nasledniki, slavna dinastija Nemanjičev, ki so vladali v Srbiji do leta 1371, torej nad 200 let. Nemanjčevsin in naslednik Stefan Prvovenčani (1196—1228) je dosegel s svojo spretno politiko, da mu je poslal papež kraljevsko krono; on je bil tedaj prvi okronani srbski kralj (1217). Papež je predstavljal namreč takrat tako mednarodno politično avtoriteto, da se je glasila njegova podelitev nekako tako, kakor po današnjih pojmih mednarodno priznanje državne neodvisnosti in enakopravnosti. V cerkvenem oziru pa je Stefan Prvovenčani dosegel neodvisnost s tem, da je postal njegov brat, znameniti s. v. Sava, prvi nadškof novo ustanovljene srbske nadškofije (1219).

Odslej se je Srbija stalno večala in jačila. Za kralja Stefana Uroša III. Dečanskega (1321—1331) je segala že do Donave in Timoka, v dolino Gorenje Strume in čez severno Macedonijo in Albanijo. Predstavljala je že davno prvo silo na balkanskem polotoku. Višek pa je dosegla za vladavine Stefana Dušana (1331—1355). Ta energični in podjetni vladar je razširil oblast Srbije daleč preko dosedanjih meja: cela Macedonija razen Soluna samega, vsa Albanija, Tesalija, Epir z Etolijo in Akarnanijo je pripadala njegovim državi. Od Donave do Korinškega zaliva, od Adrije do Timoka in Meste, povsod tod je segalo srbsko gospodstvo. Ni čuda, da je jel misliti na najvišji cilj, ki ga je mogel doseči balkanski gospodovalec, — na osvojitve zadnjih ostankov nekdanjega močnega Bizantinskega cesarstva, na osvojitve samega Carigrada. Semkaj preložit svoj prestolico in zavladatai odtod Grkom in Srbom, in vsemu polotoku, to je bil njegov cilj. Da bi dal temu stremeljenju že na zunaj izraza, se je dal leta 1346. v Skoplju okronati za carja, hkrati pa je dal srbsko nad-

škofijo povzdigniti v patrijarhijo, s čimer je bila dosežena v političnem in cerkvenem oziru najvišja stopnja stare Srbije.

Dušanove aspiracije na Carigrad pač niso več tvorile realistične politike. Pa, — niso se izpolnile, zakaj Dušan je umrl že leta 1355. Šele v 46. letu svoje starosti. Po njegovih smrti so se začele zgrinjati nesreče nad Srbijo.

Naslednik mu je bil mladi sin Uroš (1355—1371), ki pa je bil slaboten, neodločen vladar, pravo nasprotje svojega očeta. Dušan je bil po državi za upravitelje posameznih pokrajin postavil velikaše, ki so bili bojeviti, podjetni moške, katera pa je vse Dušan s svojo odločno, krepko osebnostjo držal v pravih razmerjih. Ko pa je namesto njegove močne vladarske avtoritete stala nad njimi je slabotna Uroševa oblast, ki se je ni bilo treba bati, so postajali ti velikaši vedno bolj samostojni vladarji v svojih pokrajinah. Najmenjšeje med njimi sta bila brata Vukašin, ki je gospodoval v pokrajini okrog Prizrena in južno od Sar - planine, in Uglješa, gospodar ozemlja v vzhodni Macedoniji okrog Drami in Sereza. Dočim je imel Uroš dejansko oblast le še v severni Srbiji, so velikaši, zlasti južni, poleg njega kot carja oklicali Vukašina za kralja (leta 1366. v Prilepu). Vukašin je bil odslej najmočnejši gospod v južni Srbiji; bil je zelo podjeten in energičen in moramo reči, da tudi dalekoviden vladar. Zakaj spoznal je, da proti Srbom velika nevarnost vied prodiranja Turkov, zato je smatral bolj zoper nje za svojo prvo nalogo.

Turki so si začetkom XIV. stoletja zgradili močno državo v Mali Aziji, ki je bila izrazito vojaškega značaja. Zato ni čuda, da se je njihova moč stalno širila; še tekmo prve polovice istega stoletja so zveli Bizantincem domala vso Malo Azijo. Toda cesarji v Carigradu niso slutili, kakva nevarnost jim preti od tega vojaškega ljudstva; zato so celo klicali Turke na pomoč v svoje državljanske vojne. Kot zaveznički ali celo najemniki bizantinski so se Turki privikar udarili s Srbi še za Dušana na macedonskih in tesalskih bojiščih. Eno leto pred Dušanovo smrtjo na so si Turki svojo Kalipoli, »most v Evropo«, od koder so si v kratkem vzeli Tracijo; sultan Murat I. (1362—1389) je prelozil naposled svojo prestolico v Adrianopol (1369). Zdal se je so se sosedje, Bizantinci, Srbi in Bolgari, od katerih je bil Vukašin naj-energičnejši, zavedli nevarnosti, ki jim preti. Sklenili so med seboj zvezo, da vržejo Turke zopet nazaj v Azijo. Ali ker so Bolgari in Bizantinci predstavljali popolnoma oslabileni državi, je ležala glavna vojaška sila pri Srbih, ki so imeli tudi iniciativo za ofenzivo. Kralj Vukašin je pridiral s svojim sinom Markom (»kraljevič Marko«) in bratom Uglješo v Tracijo in tu je prišlo 26. septembra 1371 dan hoda zapadno od Adrianopola nenadoma do težke bitke med Srbi in Turki, v kateri so bili prvi popolnoma premagani; oba brata, Vukašin in Uglješa, sta padla v boju.

Ta bitka na Marici (ali pri Ceremonu, po bližnjem kraju) je imela usodopolne posledice za Srbe. Z njo se začne turško gospodstvo nad Srbi, zakaj vsa južna Srbija, na jug od Sar-planine, je morala odslej priznavati turško nadoblast, plačevati Turkom davek ter se udeleževati njihovih vojni pohodov. Med temi je bil tudi Vukašinov sin Marko, ki je po očetovi smrti zavlada kot kralj v Prilepu.

Dva meseca po bitki na Marici je umrl car Uroš, zadnji Nemanjič, ki je bil priznan kot vladar le še v Srbiji od Sar - planine do Donave. Država je bila sedaj brez zakonitega vladarja in odslej so gospodovali knezi posameznih pokrajin popolnoma samostojno. Med njimi sta bila najmenjšeje Vuk Branković, ki je vladal pokrajini Kosovega polja s sedežem v Pristini, in knez Lazar, ki je prvotno gospodoval le v notranji Srbiji, pozneje pa s svojo spretno taktiko dosegel, da je bil priznan za vrhovnega gospodarja od Sar-planine do Donave. Bilo je videti, da je on poklican, da zopet vzpostavi Srbijo. Obmejne srbske krajine na severozapadu pa si je osvojil energični bosanski vladar Tvrdko ter se leta 1377. oklical za kralja Bosne in Srbije. Kljub temu pa sta ostala z Lazarjem vedno dobra prijatelja.

To je politična dispozicija dobe, v katero je zasekala katastrofa na Kosovem novo razdobje. Turki so se bili na Balkanu med tem že pa močno utrdili. Zagospodovali so že celi Bolgariji, vzeli Solun in si ustanovili trdne postojanke po južni Srbiji, ki je podlegla na Marici; od leta 1381. so se začeli njihovi napadi v še svobodno severno Srbijo. Srbi so morali posvečati turški nevarnosti obilo pažnje. Leta 1387. je Lazar pobil Turke pri Ploniku ob Toplici ter jim zopet iztrgal Niš in Piro, ki so ju bili že zavzeli. Med tem pa so bili Osmani udarili z juga v južno Bosno, tu pa jih je leta 1388. Tvrdko poveljnik vojsk Vukovič popolnoma potolkel.

Ta dva večja neuspeha sta nagnila sultana Murata, da je sklenil udariti nad Srbijo in Bosno. Kmalu je začela prodirati velika turška vojska, v kateri so se nahajale pred vsem maloazijske čete, pa tudi krščanski vazali iz Albanije in Tesalije in eden iz južne Macedonije. V vojski so bili sam sultan Murat I. s svojima sinovima Bajazitom in Jakubom ter s svojimi najboljšimi vojskovodji. Srbov ta veliki turški naval nikakor ni našel nenpripravljen. Lazar je bil sklenil zvezo zopet Turke z najmenjšeje srbskimi knezi, posebno z Vukom Brankovićem, svojim zetom in Tvrtkom, ki je poslal na pomoč večjo vojsko Bosancev pod poveljstvom Vlatka Vukoviča.

Ob južni meji, na širokem Kosovem polju, sta trčili vojski druga ob drugo. Tu se je vnela 15. junija, na dan sv. Vida leta 1389., težka bitka med Srbji in Turki; slednji so bili v premoči in so imeli tudi boljše organizirano vojsko. Koj v začetku bitke se je vthotopil srbski plemič Miloš Obilić v turški tabor

ter zabodel sultana Murata. Res je nastal zaradi tega nered pri turških četah, tako da so se Turki pred Srbi že umikali. Ali energični in odločni Bajazit, ki so ga sedaj oklicali za sultana, je hitro zopet napravil red. Srbskemu središču je zapovedoval sam Lazar, na levem krilu so stali Bosanci pod Vlatkovičem, dočim je vodil desno krilo Vuk Branković, ki je že zmagovalno potiskal Turke nazaj. Tedaj pa se je zagnal Bajazit s svežimi četami v bok Lazarjevemu središču, ga premagal, nato pa razbil tudi Bosance. Sedaj je moral tudi Branković nazaj, — bitka je bila izgubljena. Knez Lazar je bil vjet z mnogimi srbskimi in bosanskimi velikaši vred ter ob truplu umorjenega Murata na Bajazitovo povelje obglavljen z mnogimi drugimi.

Težke izgube sta utrpeli obe vojski, tudi turška. To in pa potreba, da utrdi svojo novo oblast v vsej Turčiji, sta naglila Bajazita, da je hitro zapustil bojišče in se vrnil na jug. Vsled tega se je po zapadni Evropi raznesel veseli glas, da so Srbi zmagali in povsod je zavladovalo veliko veselje. Francoski kralj Karol VI. na pr. je dal v zahvalo za krščansko zmago opraviti slovesno službo božjo v notrdamski cerkvi. Florežani so čestitali Tvrtku na zmagi.

V resnici pa je bila seveda bitka na Kosovem najtežji poraz srbske odporne sile. Kakor z bitko na Marici v južni Srbiji, tako je bila s kosovsko končana svoboda severne Srbije. Vdova kneginja Milica je morala za mladoletna sinova Stefana in Vuka Lazareviča priznati turško nadoblast, obljubiti letni davek in vojaško spremstvo na vseh večjih vojni pohodih.

Tako se je utrdila turška nadoblast tudi v severozapadnem delu Balkanskega polotoka. Srbija je sicer obdržala še svoje vladarje, ki so pod turško nadoblastjo gospodovali od Kotorskega zaliva do Donave in Timoka, torej dokaj obsežni državi, ali oslabilena, stisnena med agresivnost Ogrske in Turške, nam kaže le sliko države, ležeče v agoniji. Med neprestanimi boji s Turki in z Ogrji je naposled popolnoma podlegla; leta 1459. jo je Mohamed II. spreminil v turško provinco. Štiri leta nato pa je ista usoda zadela Bosno.

Ni čuda, da si je narod to odločilno bitko za trajno ohranil v spominu. Nešteto narodnih pesmi opeva boje in junake Kosova. Po toliki moči, slavi in sijaju dobe Nemanjičev si ni mogel poraza drugače razlagati, kakor z izdajstvom; Vuku Brankoviću je narodna pesem napravila vso težko, sramotno odgovornost za to veliko nesrečo. In vendar je on ravno nasprotje izdajalca; tudi po bitki še je on najdlje in najtrdovratneje kljuboval Turkom. Bržkone, ker je pozneje res najbolj nasprotoval Lazarjevi sinovoma, je narodov spomin to nasprotje prenesel tudi na starejšo dobo.

A. M.

Darujte za našo šolsko družbo!

LISTEK.

Dr. Jos. C. Oblak:

Naša severna meja.

Nekoliko pregleda.)
(Konec.)

Po tem načrtu bi odpadle vse čisto nemške vasi okoli Trebna v Spodnji Koberški dolini in one od soteske pri Gumerčah do pred Beljak. Po tem načrtu bi se odpovedali mi znamenitem rudniku v Bleibergu, lepi naravni meji pri Gumerčah ter markantni mejni točki na Gorliški planini ter celemu severnemu bregu Osojskega jezera. Ne izgubili bi ravno veliko teritorija, toda proti delitvi Beljaka so pač tehtni pomisleki, ki leže takorekoč na dlani. Beljak je drugo največje mesto po Celovcu in je ne le kot železniško križišče eno najznamenitejših mest nego tudi največjega gospodarskega pomena za Zgornji slovenski Korotan. Nemški del Zgornje Koroške se naslanja na Tirolsko in ima svoje prave središče v Špitalu. Slovencek del pa bi bil brez Beljaka mrtev.

Mislím, da je gori očrtana minimalna meja tako skromna in zmerna, da je

pač ne gre bistveno izpreminjati niti v beljaškem okraju z neko nenaravno delitvijo Beljaka, samo radi tega, da bi Nemcem ostal na levem bregu centralni kolodvor, dočim bi si morali mi od Jezerske preko Drave zgraditi odcepno progo južne železnice, jo izvesti do južnega dela mesta ter si tam graditi svoj novi kolodvor. Da pa tudi ta izpreminjevalni, še skromnejši minimalni načrt zahteva neobhodno južni del mesta, pa je le dokaz, da nam je Beljak brezpogojno potreben.

II.

Nemški načrti.

K gori očrtani zmerni, skrajno pravični, minimalni meji pa so se oglašili tudi Nemci, ki so napadli ta načrt s besnostjo krivičnika, ki se bori proti pravici za krivico na podlagi svojih »tradicij«. Koroški Nemci se še vedno ne morejo uživati v novo dobo, ker so svoje krivične demagogije in nasilstva proti Slovincem, ki jim je bila dovoljena v stari Avstriji, tako navajeni, da jim je ista prešla že v meso in kri in mislijo v svoji zaslepljenosti, da so celo v pravici in da bo to njihovo krivično stališče veljalo za vse večne čase.

Najprvo se je oglašil koroški rojak dr. Martin Wutte.

Ta Martin Wutte pa je že poprej izdal knjižico »Deutsche und Slovenen in Kärnten«, v kateri je nagromadil toliko zgodovinskih neresnic, da mi ne kaže jih z ozirom na naše jasne, tudi po sedanjosti in notorični zgodovini upravičene zahteve, vsako posebej pobijati. Saj je Wutte že s tem zaigral vsako resno vpoštevnost, da zastopa stališče, da je vsaka delitev Koroške in odstop tudi najmanjšega dela slovenske Koroške izključen.

Oglasil pa se je tudi drugi tak učejak dr. Richard von Pfaundler z letičim listom »Die Staatsgrenze Deutsch-österreichs auf Kärntner Gebiet«. Leta nam v nasprotju z dr. Wuttejem brezpogojno prizna pripadnost Zgornjega Jezerskega v Gorenji Kokrski dolini, toda zahteva v kompenzacijo odstop Belepeči. Gornje Jezersko je res poglavje zase. Tisti kot gori od Kokrške doline je namreč geografično tako spojen s Kranjsko, da se moramo le čuditi, da je mogla stara Avstrija trpeti to nenaravno aklopljenje Jezerskega s Koroško skozi 100letje. Jezersko so namreč po Jezerskem sedlu od ostale Koroške tako odrezani, da morajo v dobi velikega snega prekiniti vsa-

ko zvezo s svojo kronovino in svojimi oblastnjami v Železni kaplji. To, da nam Pfaundler priznava Jezersko, je pač le priznanje naravnost evropskega skandala, ki je obstojal v tem, da se je sililo Jezersčane, ki popolnoma gravitirajo na Kranj, skozi desetletja iskati svoje oblasti onstran visokega Jezerskega sedla v Železni Kaplji, kjer niso imeli niti gospodarskih, niti famili-jarnih, niti političnih zvez.

To Jezersko nam torej milostno prepušča Pfaundler in še to proti kompenzaciji z Belepečjo. Vendar pa Pfaundler ni popolnoma neodjenljiv glede ostale slovenske Koroške, ker končno sam uvideva, da vendarle ne gre celo Koroško s slovenskim delom vred poriniti nemškemu molohu v žrelo. Zato pa se koncem vseh koncev odloči vendarle za delitev na prav nekonsekventen način. Najprvo dokazuje, strinjajoč se v tem oziru z Wuttejem, da tvorita Celovec v svojo slovensko okolico, nadalje Vrbsko jezero s svojo ravnotako slovensko okolico nedeljivi gospodarski celoti in ravno tako Beljak s svojo tudi po večini slovensko bližnjo okolico. Nasprotno pa — privošči Jugoslaviji za mejo Dravo in še to samo od Spodnjega Dravegrada do severovzhodne od Baškega je-

zera, od koder naj bi krenila meja čez goro Rudnico vzhodno ob Baškem jezeru po Borovniškem potoku gori na Jeko (Mittagskögel). Po njegovem načrtu naj bi ostali Slovincem okrajji Pliberk, Dobrlavas, Železna kaplja, Borovlje in 3 občine sodnega okraja Rožek (Ledenice, Rožek in Št. Jakob). Ali je premeten ta Pfaundler! Za Nemško Avstrijo hoče imeti Celovec, Vrbsko in Osojsko jezero, Baško Jezero z Beljakom, Zilsko in Kanalako dolino, kratko vse najlepše slovenske pokrajine; ki so središče tujeskega prometa in tujeske industrije, pod krinko gospodarske potrebnosti, pri tem ga pa prav nič ne ženi, da Slovincem ne prisloja prav nobenega gospodarskega središča, požre vse Slovence severno od Drave ter privošči kot gospodarsko potrebnost in menda za gospodarsko rešitev jugoslovanskega Korotana, — Ljubeljsko cesto (!) češ, da ne gro nemškega ozemlja, ki seže v bolj ali manj ozkem pramenu do pod Ljubelja, reklamirati za Nemce, ker bi se na ta način slovensko ozemlje (Rož) raztrgalo na dva dela. Ostal nam naj bi od cele Koroške, kolikor pride v tujsko — prometnem oziru v poštev, edino le divni Rož, — vse ostale pomembne pokrajinske krasote pa bi pri-

Vladimir grof Boštinski.

O sedanjosti in bodoči Rusiji.

Po zmagi naših zaveznikov tekem zime 1. 1918—19 je bila pripravana dobrovoljska armada generala Denikina in tudi vsa patriotična Rusija, da pomorejo zavezniki s pošiljanjem svojih vojak v Rusijo premagati boljševike, ki jih je ustvarila Nemčija, in ki opirajo svojo vladno na najete Kitajce (Hungeze), Korejce, Latije, Madžare in Nemce. Ta pomoč ni prišla ali pa bila silno nespretno uporabljena (na pr. v Odesi in Sevastopolju). Najprej nas je spravljalo to v obup, sedaj pa nam je to ljubo, ker vidimo, da se Rusija sama vspostavlja in kmalu definitivno vstopi brez tujih pomoči. Kolčak ima vzhodno od Volge krasno armado nad 500.000 ljudi, Denikin na Donu pa razpolaga z 250.000 možmi. Pri Kolčaku se nahaja mnogo Čehoslovakov in dva polka Jugoslovancev (Srbov, Hrvatov in Slovencev), 1300 Jugoslovancev pa se bori na daljnem severu (na Murmanu) za osvoboditev ruskega naroda izpod jarma boljševikov in njihovih inozemskih pretorijancev. Kolčak in Denikin uvajata v pokrajinah, ki jih osvobodita, popoln red in liberalen, popolnoma demokratičen ustroj. Divji strahovladi boljševikov in zločinskih elementov, ki so jih izpustili boljševiki iz ječ, sledi samouprava po organih, izvoljenih pravilno in svobodno od prebivalstva samega. Kolčak in Denikin prinašata s seboj mir in svobodo, zato prejema prebivalstvo z navdušenjem njune čete.

V onem delu Rusije, ki se nahaja še v rokah boljševikov, vplamenevajo ves čas počeni od poletja 1918. leta v vseh okrajih kmečki upori, kajti boljševiki niso dali kmetom zemlje v last, ampak so celo ono, ki so jo dobili pri osvoboditvi 1. 1861, nacionalizirali in prisilili kmete, da jim brezplačno obdelujejo to zemljo, dajajoč jim za preživljanje samo pičel delež. Vse, kar rodi zemlja, pride v roke boljševiških komisarijev, to se pravi, velikanski in zavratni birokraciji, ki strašno navija cene in prodaja te prideleke v mestih po bajeslovni cenah. Vse to nam lahko pojasni te brezštevilne, neprestane vstaje kmetov, ki jih udušujejo v morju krvi Kitajci, Madžari in dr. pod vodstvom komisarijev, ki so redko ruske narodnosti, kar služi samo v čast ruskemu imenu.

Rusija se brez dvoma naglo ozdravlja od boljševizma in čez nekoliko mesecev bo Moskva, vsa Rusija osvobodena in začne novo življenje. Rusija gotovo sama zopet stori svoje edinstvo do mej etnografske Poljske in meje Rusije določiti Rusija sama brez tujih vplivov v tem vprašanju. Ruski narod sam pa odloči, kakšna oblika vladavine mu je potrebna. Po inozemskem jarmu, ki ga Rusija sedaj tolikanj bolešno prenaša in ki ga sedaj sama stresa raz sebe, bo nova Rusija gotovo nacionalna in torej tudi slovanska. Rusija je potrebna Slovanstvu in Slovanstvo je neobhodno potrebno Rusiji. Sedaj smo sprevledeli, da so nam potrebni ne zavezniki, ki jih imajo samo močni, ampak naši rodni bratje — Slovani, ki nas ljubijo in nam ostanejo zvesti ne samo v dnevi naše močnejšosti, ampak tudi v črni dnevni nesreče, našega padca, naše začasne slabosti.

Za gotovo vemo, da bo Rusija kmalu silna in da pristopi k novemu življenju zaeno s svojimi sestrami Jugoslavijo, Čehoslovasko in, upamo, tudi Poljsko, ako si ta ne polasti zemelj, ki so naseljene z ruskimi kmeti. Mogoče bodo Poljaki tedaj sprevledeli svojo pogreško in pojdejo z nami. To bomo

pozdravili s veseljem, ker Slovanstvo nikdar ne more stopiti v sveto s Germanijo, slasti ne po tem, ko se Nemci sastupili Rusijo s trupom boljševizma.

Mnenja sem, da bi se morala nemudoma ustanoviti po vsi Jugoslaviji, v vseh mestih društva slovanse vsajenosti, da bi se pritegnili ves narod k delu za slovansko kulturno in gospodarsko zblizanje in za politično vzajemnost vseh slovanskih držav.

Novinski pregled.

Beogradska »DEMOKRATIJA« razpravlja v članku »Jugoslovenska prosvetna liga« o potrebi da se osnuje zveza vseh narodnih kulturnih organizacij. Za to zvezo predlaga ime »Jugoslovenska prosvetna liga«. Ko je pisec vsestransko obrazložil važnost take organizacije, prihaja do zaključka: »Sredi moralne anarhije, ki smo jo podedovali po svetovni vojni, je treba, da se čim najpreje čuje glas izvenslovske jugoslov. prosvete, ki je poklicana, da pripravi nova razpoloženja za temelje novi državi, da vzgradi novo središče idej in čustev, ki naj iz pojedinca tvori nov narod, katerega so od pamtveka skušali razkrojiti in razjediniti. Delujmo torej na to, da se čim najpreje osnuje Jugoslov. prosvetna liga.«

Sarajevski »GLAS NARODA« z dne 15. t. m. piše v članku »Kraljeva obletnica«: »Danes je šestnajst let, da je zasedel prestol kraljevine Srbije vnuk slavnega Karadžordža, Petar Velika narodna skupščina je v svoji zgodovinski seji dne 15. junija 1903. soglasno izbrala za kralja Srbije si volasega četnika Petra Mrkonjića. Danes pred šestnajstimi leti se je prvič čul po ulicah bele prestolnice silen glas: »Živel Petar I. Karadžordžević, kralj Srbije. In to klicanje se ni poglelo, nasprotno, venomer je naraščalo. Sivola si kralj Petar je sedaj ne samo kralj Srbije, marveč kralj vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.«

Novosadsko »JEDINSTVO« podarja, da izvira vse zlo, ki nas obdaja, iz tega, ker se je jel človek čisto po živinsko pehati za novcem, ker se hoče brez vsakih moralnih skruplov obogatiti. Vseled tega so nastali docela nezdravi socialni odnosi in otopeno je čustvo morale in solidnosti. Ako se temu pravčasno ne napravi kraj, je država posvečena propadu. Edino zdravilo proti tej opasni bolezni, ki ugroža naše državno življenje, je: red, delo in zakonitost.

Sarajevska »SRPSKA RIJEČ« izvaja v članku »Čehoslovaskac«: »Napočil je čas, da tudi Slovani pokažemo, kaj premoremo. V to potrebno, da nastopamo solidarno, složno. Čehom visi nad vratom germanski meč, nad našim pa italijanski, zato je popolnoma prirodno, da se brata znova objameta in započeta skupno borbo. Čehoslovaki in Jugoslovani sta po narodi svojega položaja prisiljena, da se združita, sprijateljita in da postaneta jedna duša v dveh telesih. Velika nesreča za oba je, da se teritorialne meje obeh narodov ne stikajo. Kako umestno bi bilo, da bi oba naroda spajal ozek rovak — koridor, ki bi Čehom omogočeval izhod na morje.«

Politične vesti.

SLOVENIJA PROTESTIRA. Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 29. junija: Proti nameravanemu razkosavanju naše dedne zemlje in zaslužnjevanju našega naroda po načrtih pariške mirovne konference so nadalje poslale deželni vladi za Slovenijo ogorčene proteste občine: Bukovci, Bestinci, Majšperg, Podvinji, Slatina v

Halozah, Stoparce, Vurberg, Žabovci, Kog. Sv. Miklavž, Salovci, Tergovci, Velika Nedelja; Domačka Gora, Kočica, Kostivnica, Sv. Florjan, Sv. Rok, vse iz pujskega okraja. Nadalje mestni urad Skofja Loka ter občinska urada Vrhnika in Tolsti vrh pri Konjicah. Ljubljanski tiskovni urad poroča z dne 21. junija: Proti nameravanemu razkosavanju naše dedne zemlje in zaslužnjevanju našega naroda po načrtih pariške mirovne konference so nadalje poslale deželni vladi za Slovenijo ogorčene proteste občine: Tržišče, Brezovica, Podgorje pri Kamniku in Mekinje, kmetске zveze v Trebnju, Lešah pri Brezjah, na Rovih, na Brdu; kraljevni odbor VLS v Zireh; katol. izobraževalno društvo v Mekinjah pri Kamniku.

»Občina Vrhnika odločno protestira proti namerani pariški konferenci, ki hoče razkosati naš troimeni narod, kajti to bi bil zločin proti celemu jugoslovanskemu narodu, ter soglasno z drugimi Jugoslovani zahteva, da se prikljubi jugoslovanskemu ozemlju vse zemlje in otoki, kjer prebiva naš narod v kompaktnih masah. Razkosanje troimenega jugoslovanskega naroda bi prei ali slej povzročilo novo vojno. Wilsonova načela o samoodločbi narodov se naj dosledno izvedejo.«

CENZURA DELOMA ODPRAVLJENA.

LDU Beograd, 20. junija. Ministrski svet je v četrtašnji seji razpravljal o odpravi cenzure. Ministrski svet se je sporazumel glede omejitve cenzure, ki se odpravi z ozirom na vprašanje notranje politike, vzdrži pa edino glede vprašanj zunanje politike, vojaških zadev in zagovarjanja protidržavnega gibanja.

ANKETA ZA AGRARNO REFORMO.

LDU Beograd, 20. junija. Danes se je nadaljevala anketa za agrarno reformo. Razpravljalo se je o razdelitvi velikih posestev. Debata je trajala ves dan ter se je zaključila ob 20., ko so bila izčrpana vsa vprašanja o ekspropriaciji in razdelitvi velikih posestev. Jutri se bo razpravljalo o agrarnem problemu v Dalmaciji ter bo s tem dovršila anketa svoje posle.

ITALIJANSKE INTRIGE IN LAŽI.

»Gazetta del Popolo«, ki jo sicer označujejo kot zmeren list, piše z ozirom na okupacijo Celovca po jugoslovanskih četah med drugim tole: »Zdi se, da sta Beograd in Zagreb naslednika Dunaja, ker sejeta vse povodni razdor in ker sta konflikte iz Makedonije prenesla na Jadran in Sočo. Med one, ki najbolj podpirajo ta razdor, spada general Boroević, ki mirno sedi v bližini — Zagreba. Sedaj so Jugoslovani zasedli vsa Koroška, a pariška konferenca se dela, kakor da bi o tem ničesar ne vedela. Sklenilo se je sedaj premirje in sicer v kljubu protestu s strani Italije. Srbija je opustošila na novo osvobodene kraje z najstrožjimi revkizacijami. Vse moške od 18—40 leta tira v vojsko. V Celovcu je nemško ljudstvo oduševljeno pozdravljalo neko italijansko četo, o kateri se je dejalo, da mu prihaja na pomoč. Francozi podpirajo Jugoslovane v vsakem oziru v njihovem stremljenju. Oni so jim poslali vojni material pod preteklo, da je namenjen proti avstrijski vojski, ki v resnici več ne obstoja. V bistvu je vse to naperjeno proti Italiji. Francoske čete so zavzele gotove pozicije v Hrvatski in Sloveniji, da s tem omogočijo Srbom in Hrvatom, da vdru na Koroško. Priznati pa je treba, da so mnogi Jugoslovani protivni takšni politiki. Toda te zapirajo, čim izvedejo javno svoje mišljenje. V zagrebških ječah se nahaja 87 političnih osumljenec iz višjih krogov. Preteklo nedeljo so zaprli zopet več oseb. Med aretovanec se nahajajo: dr. Mance, Predavac, dr. Kuzmanjić, dr. Privić, dr. Svetec, prof. Krnić. Zatvorili so jih zato, ker

se prvi podpisali protest, podpisan od 160.000 oseb in poslan predsedniku Wilsonu, proti aneksiji Hrvatske in Slovenije s strani Srbije. Na političnih shodih so govorili razni hrvatski politiki dokazujoč, da je treba Reko odstati Italiji. Te govornike so takoj aretirali. V Hrvatski so nemiri na dnevnem redu in več kakor 8000 političnih zločincev se nahaja po hrvatskih ječah. — Ni nam treba posebej poudarjati, da so vse te vesti »zmerne« italijanskega lista navadne izmišljotine in laži, kar že dokazujejo imena baje zaprtih politikov dr. Mance, dr. Privić, dr. Svetec itd., ki jih pri nas nihče ne pozna. Da bi bil kdo izmed Hrvatov in naj tudi pripada izdajaleki Radićevi stranki, zagovarjal odstop Reke Italiji, je seveda docela izključeno. To je samo pobožna želja italijanskega časopisa, ki pa se ne bo nikdar izpolnila. Da so zlagane tudi vesti o srbskih revkizacijah v novoosvobojenih krajih, in o rekrutaciji na Koroškem in o pomoči in podpori, ki so jo baje nudile francoske čete jugoslovanski vojski, ve med nami vsakdo. Zato bi bila v tem pogledu vsaka nadaljna beseda odveč.

RAVNODUŠNOST NAPRAM »RUSKEMU BALETU«.

V »Eclairu« priobčuje Albert Lindre članek »Pogled na Srbijco«, v katerem piše med drugim: »Dasi pripada srbski narod slovanski rodbini, vendar je ostal doslej docela ravnodušen napram novemu ruskemu baletu. V Srbiji ni stvarnih razlogov za socialno revolucijo. Proti komu bi se naj kmetje dvignili, ko so jim veleposredstva docela neznana? Tu ni izkoriščevalcev, niti izkoriščevanih. Seljak je lastnik svoje zemlje. Ako sta Ljening in Bela Kun računala s tem, da bosta dobila na svojo stran tudi prebivalstvo v Srbiji, sta se temeljito motila. Seveda položaj v Hrvatski, Slavoniji in Bosni je precej drugačen. Glavni agitator boljševiškega gibanja na Hrvatskem je Radić. Toda tudi temu apostolu boljševizma se ne bo posrečilo navdušiti mase — za »ruski balet«.

Pismo z Gosposvetskega polja. Kakšna čustva so navdajala naše borce, prišedše na Gosposvetsko polje, priča to-le pismo, ki ga je te dni prejel neki naš mislijenik od svojega nečaka: Pišem vam iz postojank na Gosposvetskem polju. Naše Kosovo. Imel sem vsestransko srečo. Polk sem došel pri Velikovcu in potem smo skupno prodrali proti Celovcu. Jaz sem imel nalogo z napadalnim oddelkom iti naprej in zasledovati umikajočega se sovražnika. Smer sem imel Gosposvetsko polje in potem Celovec. Ko sem prišel s hribov na Gosposvetsko polje se me je polastila bojaželjnost in pogum kot še nikoli, temu enako sem navduševal tudi moje Janeze. — Knežji kamen — ali pa smrt, to nam je bil cilj. Z sem videl pred očmi, kako nasokčimo Nemce, kako kosimo in drvimo. Zelel sem si v takem boju smrti, ker to bi bilo najlepše za Slovence pasti častne smrti na našem Kosovu, Ljubosumen sem bil na druge patrulje levo od mene, da ne bi one prej prišle do vojskovega prestola, zato sem bolj tekel, kot korakal. 6. t. m. točno ob 1. uri zjutraj sem v temi dospel s šestimi možmi do — kamna. Občutke, ki sem jih imel tiste trenutke vam ne morem popisati. Razkrij sem se in pomislil stoletja nazaj. Razložil sem moštvo pomen tega spomenika, potem pa smo otipali ograjo krog in krog, da si ustvarimo približno sliko o vsem, bila je namreč temna noč. Čez četrte ure smo se odpravili naprej. Dosegel sem Gospo sveto brez strela, Nemcev ni bilo nikjer. V Gospe sveti so me patri v samostanu sprejeli z odprtimi rokami, toda tam nisem bil jaz prvi, ampak nadporočnik D. ki je s 6.

četo čez hribe pol ure prej dosegel vas. In zjutraj proti Celovcu. Zopet sem šel naprej s svojim oddelkom in kot prvi jugoslovanski vojak sem stopil v Celovec. Sedaj je bil pohod dovršen in po tridnevnem nepretrganem maršu sem se oddahnil. Dosegel sem kar sem si srčno želel, prvi sem bil povsod. Žalibog sem med tem prav malo švabov dobil na muho, vendar pa sem jih nekaj zvrnil med potjo. Srečen sem, s tem vam povem vse. Sedaj stojim na severnem delu Gosposvetskega polja, tu so naše meje s katerih se ne umakemo živi. Živela naše Kosovo!

(Naša poročila iz Beograda in Zagreba.)

ORGANIZACIJA DELA V DEMOKRATSKI ZAJEDNICI.

Beograd, 19. junija. V klubu Demokratske zajednice so se ustanovile nove sekcije. V nje so se poslali strokovnjaki iz vseh strank, ki tvorijo zajednico. Izvestitelj finančno-ekonomskega odseka je dr. Milko Brezigar, prosvetnega odseka Gjorgje Pejanović, agrarnega dr. Hinko Krizman, prometnega dr. Pavel Pestotnik, vojnega dr. B. G. Angelinović.

DEMOKRATSKA ZAJEDNICA IN VALUTNO VPRAŠANJE.

Beograd, 19. junija. Plenum demokratske zajednice je sklenil, da finančno-ekonomska sekcija razpravlja o valutnem vprašanju in predloži nato plenarni seji poročilo in predlog glede rešenja tega vprašanja.

KOMISIJA ZA PREGLED PROGE BEOGRAD-SOLUN.

Beograd, 19. junija. V parlamentarni komisiji, ki je na poziv ministra za promet Velislava Vulovića sestavljena, da pregleda dosedaj izvedena dela na železniški progi Beograd-Solun, je izbrala demokratska Zajednica Miko Blagojevića.

PAKT MED RADIKALNO STRANKO IN NARODNIM KLUBOM.

Beograd, 19. junija. V parlamentarnih krogih se širi vest, da se je med klubom Radikalne stranke in Narodnim klubom sklenil pakt za kooperacijo v parlamentu. Poslanec Narodnega kluba sicer to zanika in pravi, da dogovori o tem še niso gotovi, iz držanja pa se more zaključevati, da je nekaj resnice na stvari.

DELOVANJE DEMOKRATSKE STRANKE V LIKI.

Zagreb, 21. junija. V Gospiću se je vršila velika skupščina demokratske stranke, katere se je udeležilo razen meščanov iz Gospića še do 3000 kmetov iz okolice. Na skupščini je govoril polkovnik Milan Pribičević, Večeslav Wilder in dr. Srdjan Budisavljević. Profesor D. Ivančević (katehet) je predložil resolucijo, ki odobrava program demokratske stranke. Zveza želi, da se čimprej in radikalno izvede agrarna reforma in kolonizacija siromašnega liškega naroda v rodovitnejših krajih kraljevine. Zveza zahteva radikalno davčno reformo in obdaje vojnih dobičkov, reformo nastave in administracije v duhu narodne demokracije. Nato se zahteva za jugoslovanske dobrovoljce državna podpora. Zveza protestira proti laškemu imperijalizmu in sklene končno izvesti organizacijo demokratske stranke v Gospiću. Dne 18. junija je bila velika skupščina demokratske stranke v Gračcu, kjer je govoril Milan Pribičević in dr. Srdjan Budisavljević. Tudi tu je bila sprejeta resolucija, slična oni v Gospiću in sklenjeno izvesti organizacijo demokratske stranke. — Dne 15. junija so se ustanovile organizacije demokratske stranke v Rakovici in Drežniku.

padale Nemcem kot nekaka premija za 100letne krivice, ki so jih delali na nečuden način Koroškim Slovincem. Pri tem Pfandler popolnoma preze, — seveda namenoma, — da cel spodnji Rož gospodarsko gravitira v Celovec in z njim cela celovška slovenska okolica in da ravnatoka cela slovenska Zila, Zilica in Kanalska dolina gravitirajo h gospodarskemu središču Beljak.

Pfandler se boji v slučaju, da se izločita nemški mesti Celovec in Beljak, »dass die beiden reindeutschen Städte bogenförmig vom südslavischen Gebiet umschlossen und ganz Deutsch-kärnten durch eine nur scheinbare, in Wirklichkeit aber unnatürliche Grenze zu einem lebensunfähigen Körper verkrüppelt würde«. To pa ga seveda prav čisto nič ne skrbi, da bi se prav isto zgodilo s slovensko Koroško, ako se ji iztrga še pred nekaj desetletji po večini slovanski Celovec in prav nič ne vpoštevata dejstva, da je Celovec odvlečen od svoje slovenske okolice, da je Celovec brez slovenske okolice mrtev in da odvaga gospodarska sila slovenskega ozemlja, njega naravno bogastvo, število avtohtonega prebivalstva z obširnostjo ozemlja, ki ga pada naravnost neznatno celovško mesto, v katerem se šopiri nekaj gospodarsko obnemogljivih privravnancev s svojo nacionalno kilko. Na ljubo tej kilki naj

bi se prikljubil ves slovenski del in prilagodil Nemški Avstriji, ne pa narobe. Zahteva dr. Pfandlerja, da se na ljubo nemškemu Celovcu pripiljo cela slovenska okolica Celovcu, ob enem pa gospodarsko ubije cel ostali, pri Jugoslaviji ostajajoči del Koroške, je ravnatoka gorostasna, kakor misel kakega prenapetega uradnika, ki misli, da je ljudstvo radi njega in ne on radi ljudstva.

Dr. Pfandler hoče imeti »transverzalnno železnico od Spodnjega Dravograda do Beljaka« nedotaknjeno, češ, da je Nemška Koroška ne more pogrešati, pri tem pa prav nič ne pomisli, da je ravnatoka in še veliko bolj potrebna za Jugoslavijo, da Jugoslavija brez te železnice ne more gospodarsko živeti, dočim po našem minimalnem programu ostane Nemški Koroški železnica po Glinski dolini do Brež, da ima nadalje svoja gospodarska središča v Vošperku, Brežah, Trgu in Špitalu, dočim Koroška Slovenija, kakor si jo misli Pfandler, ne bi imela prav nobenega gospodarskega središča. Za tako »milost« od strani Koroških Nemcev se morajo Slovenci kar najlepše zahvaliti. Ako je Wuttejev načrt, ki nam niti Jeserkega ne privošči, predzren, se pa vidi Pfandlerjev načrt kot neumestno in nerečno pustna žala, za kakršno ni mesta v teh resnih časih.

Bregalnica.

Jedan momenat, jedna uspomena iz tih dana, jedna samo stvar pa je to dosta da u meni i sada posle već nekoliko godina povratu, pokrene i izazove čitav niz sećanja, časova strašnih, očajnih trenutaka iz ovoga doista kratkog ali krvavog rata. Reč jedna u stanju je, da mi stvari sliku svega što smo tada preživljavali. A tih uspomena, sećanja nosiće uvek, do smrti. To se ne može istriti niti zaboraviti. To je urezano, upućeno u duši da čoveku uvek pred oči izlazi...

Letnji dani bez kiše, suri, otegnuti, monotoni kad se čekalo i nadalo ovom ili onom. Primirje, da ga tako nazovemo, posle turskog rata beše nam već dosadilo. Zeleli smo jasniju situaciju, znati hoćemo li imati mir ili ponova rat. I sa braćom a dojučeršnjim saveznicima? Sve jedno, biti samo na čisti znati. Pa je dan za danom tako prolazio, ne donoseći novosti no isčekivanje da će doći makar u poslednjem času do poravnania...

Ali je pričam uspomena iz mog vojničkog života, hajde na njima da se sabavim i zadržim.

Naš je puk bio, kad je prepad od strane Bugara izvršen, u drugoj liniji, pozadi Stracima kod sela Rudinaca u jednom lepom kraju blizu stare trodelje srpske — bugarske — turske i od-

mah, već sutra dan smo morali žurno krenuti se napred položajima. Crnom Vrh u kao pojačanje Šumadijskoj diviziji, u pomoć našim trupama što su tu od strane Bugara bile snažno napadnute. Ko bi za taj samo dan našeg usiljenog pešačenja, približavanja do prve linije sve utiske mogao izneti? Što se sve u tim trenucima nije videlo, čulo, doživelo? Kakva sećanja sve dušu ne obuzimaju pri pomisli na te zajista strašne, zamorne ali i lepe časove! Puno, raznovrsnog, svega za to vreme samo imao. Crni Vrh! doista ove dve reči dovoljno su da probude toliko lepih uspomena, misli, raznobojnih i čudnih slika...

Zeleno livade, prostrana polja, divni potoci, pašnjaci, sela, zaseoci, kolibe, stada uz put bujno do pasa čoveku žito, oto sve je to po padinama ove planine, sve na našem putu bilo i pokrivalo ceo plato. Divna priroda, bujna vegetacija u tim krajevima da očara i najravnodušnijeg čoveka. Alpijska vegetacija da joj možda ravne nema. No to se redjalo tako sve do časa kad je sutra dan sunce odskočilo i obasjalo celu dolinu s one strane C. Vrh prema Bugarima. A onda se već javljale, pokazivale druge slike, drugi jezavičiji prizori. Pred nama je već bila slika rata i sve što blisku pozadinu jednog bojišta označava, ranjenici se gomilicama uputili previjalistima, putem

kola već teških ranjenika, ordonansi noseći naredjenja ili se vraćajući. Nešto kao da je sve i u vazduhu označavalo da je ovde rat ponova počeo, da se užasi te furije ponova se počeli kotrljati.

Naši su vojnici radoznalo zapitki-vali da se obaveste od mimo prolazećih o onome što se napred dešava i zbiva, hteli su čuti, znati, prodrati u ono što će i nama uskoro biti blisko, poznato, u ono krvarenje koje se odigrava već dvadeset četiri sata. Svi su bili puni odvratnosti, mržnje prema nebratskom kukavičkom napadu, prepadu preko noći dojučeršnjih saveznika što su nas zaboravili, sve prenebrigli i napali sve podlo, jedno, kukavički! Oh! braćo Bugari imaćete se za sve ovo kad kajati! I sad posle još strašnijih dana ta mi tragedija izlazi pred oči, i sad mi se duša puni neteža što je sgražavalo, Bili smo kivni, iskreno se ogorčavali, žudni osvete, željni da pokažemo kako smo gotovi boriti se, ginuti ali pljunuti takvom bratu, ne bratu, Sloveninu što se drznuo u ledja, kukavno narinuti. Kipteli smo od vatrene želje da se što pre ogledamo s onim što je učinio kako ni najpokvarenija duša i srce ne bi zamislili...

Druga slika.

Jedna bitka krvava, žestoka, svršena u našu korist, neprijatelj odbijen i

INTERPELAČIJA RADI ERGOV- SKEGA DOGOVORA S ITALIJO.

Beograd, 21. junija. Narodni poslanec Pašićević je vložil na ministra za trgovino interpelacijo o vprašanju trgovskega dogovora s Italijo.

ZAKON O NASLEDSTVU.

Beograd, 21. junija. Ministrstvo za socialno skrb izdalo predlog zakona o nasledstvu, ki bo veljal za celo kraljevino.

VIDOV DAN.

Beograd, 21. junija. Regent Aleksander dal je glavnemu odboru za priredbo vidovanske proslave v Ravani svojo obljubo, da bo osebno prisostvoval tej prvi svečanosti po ujedinjenju.

ODKUP KMETOV V BOSNI IN HERCEGOVINI.

Beograd, 21. junija. Za odkup kmetov v Bosni in Hercegovini je treba več milijonov dinarjev. Vlada je odredila, da se to vprašanje temeljito prouči, da se o priliki reševanja v parlamentu to vprašanje reši povoljno za kmete in tudi za bege.

REŠKA VOJSKA.

Reka, 21. junija. Reška vojska je v formaciji. Kot osnova te vojske ima služiti dobrovoljski bataljon »Sursum corda«, ki se dnevno vežba. Bataljon šteje 500 mož, a so mu dodeljeni tudi vsaki vojak. Ko so zastopniki Antante zahtevali pojasnila od generala Graziolija radi postopanja tega bataljona, je odgovoril, da organizirajo Jugoslovani na Sušaku svoje jugoslovanske čete. Radi razpisa predjuma 100 milijonov lir došlo je v zboru Consiglio nazionale do nesoglasja, vsled česar je bil reški župan predal svojo ostavko, ki pa ni bila sprejeta.

POMANJKANJE PREMOGA V ZAGREBU.

Zagreb, 21. junija. Povodom nastale krize zagrebske plinavne, ki stoji tik pred opustom dela, odpotoval je anochi mestni načelnik v Beograd, da pospeši dobavo premoga.

JEDINSTVENA UČITELJSKA ZVEZA ZA JUGOSLAVIJO.

Zagreb, 21. junija. Odposlanci vseh pokrajinskih učiteljskih zvez so imeli v Beogradu konferenco, ki se je te dni bila začela v Zagrebu. Konferenca je sklenila, da se ima osnovati jedinstvena učiteljska zveza za vso Jugoslavijo in da se mora delovati na radikalno reformo šolstva. Končno je bila sprejeta resolucija, v kateri se obsojajo italijanske pretenzije na jugoslovanske kraje.

REŠKA VOJSKA.

Reka, 21. junija. Consiglio Nazionale — tako piše tržaška »Era nuova« — je osnoval reško vojsko bolj iz politične nego iz vojaške potrebe.

PREPOVED UVOZA V OKUPIRANO OZEMLJE.

Reka, 21. junija. Z naredbo vrhovnega laškega zapovedništva je zabranjen uvoz avstro-ogrškega denarja v okupirano ozemlje Istre in Gorice.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

REGENT POTUJE V KIKINDO.

LDU Beograd, 21. junija. Danes ob pol 14. je odpotoval regent prestolonaslednik Aleksander na našem monitorju »Bosna« v Veliko Kikindo, da poseti zavezniško francosko vojsko in njene poveljnike, generala de Lobita. Ob tej priliki je izdal general de Lobit povelje, v katerem poudarja važnost tega visokega poseta za francosko vojsko na Madžarskem. Prestolonaslednik spremlja vojvoda Mišić, minister Balugdič in adjutant polkovnik Dimitrijevič. Pri odhodu so podali prestolonasledniku raport kontreadmiral Prica in admiral Koch ter načelnik štaba mornarice, korvetni kapitan Jelačić. Pri vzhodu na monitor je bila postavljena častna straža ladijine posadke. Ko je stopil regent na ladjo, je njen

potučen, osuječena mu je namera. Mi se malo odmaramo, puk čoe polegao po zemlji i čekamo dalja naredjenja. Jedna je borba tek završena a kolike nas druge čekaju! Zapovest ču stići za koji momenat. Zemlja suva, juni mesec, sva ispucana, sunce prži da se jedva podnost. Mi pak niti osećamo glad niti žeđu. Kao da nismo ljudi već mašine i jedno nam je samo na umu, jednom mislju obuzeti: pobeđa na onda da dođe odmor. Eto kako je bilo, eto svih tih časova preživljenih a ne zabnavljenih.

I sad nam dođe do ruku jedna knjiga o tim bojovima, o tim događajima pod naslovom Bregalnica od nama poznatog već prijatelja našeg H. Barbija. I ova je knjiga topla napisana, ona te iste trenutke crta, iznosi ih, sad posle godinu dana odigane stvarnosti pred naše oči.

Pisac je naš znanec, živio je u ostalom zajedno u rovovima s nama pri opsadi Jedrena. Doživljajima nam je postao blizak, te nam je knjiga u toliko milija. Mi smo mislili da pišemo nek-

poveljnik, kraljini poručnik Vilma, podal raport, nakon je otišao razgovor s prestolonaslednikom na zadnji del ladje, kjer je razgovor drugi ladijski častnik v imenu posadke podal raport, ki jo je regent pozdravil s besedami: »Pomaga Bog!« Nato je monitor odplul proti Pantovu, odkoder se je potovanje nadaljevalo v Veliko Kikindo s avtomobilom. Francoski poslanik de Fontenay in vojni ataše Carbonier sta odpotovala že večer, da počakata na prestolonaslednika v Veliki Kikindi.

AVSTRIJSKI ZASTOPNIK.

LDU Dunaj, 21. junija. (ČTU) »Wiener Zeitung« javlja uradno, da je bil imenovan za nemško - avstrijskega zastopnika v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev sekcijski načelnik Oton Klinburg.

ZA INVALIDE.

LDU Beograd, 19. junija. Na inicijativu vrhovnega poveljništva se bo praznoval rojstni dan kralja Petra, 29. junija, po vsem kraljevstvu kot invalidski dan z namenom, da se zbere denarna pomoč za invalide vse kraljevine. Vrhovno poveljništvo je uverjeno, da se bo prebivalstvo potrudilo, z obilnimi darovi ublažiti bedo junakov, ki so prešli svojo kri za domovino, a nistali pri tem uboži in s čijih požrtvovalnostjo je bila ustvarjena svobodna in zedinjena naša kraljevina.

Slovanski svet.

BOJI NA SLOVAŠKEM.

LDU Praga, 21. junija. (ČTU) Na Slovaškem se nadaljuje boji na vsej fronti. S protinapadi smo dosegli na posameznih mestih uspeh. Skupina Mittelhauser: Sovražni napadi v komornskem odseku ki so jih podpirali monitorji, so se izjalovili. Med Novimi Zamki in Suranyjem smo odgnali sovražne čete, ki so prekoračile reko Nitro. Zahodno od Ščavnice je zasedel sovražnik Novo Banjo, vendar pa ni mogel prodreti preko tega kraja. Skupina Hennoque: Noč in dan živahni napadi. Severno od Plešivca smo morali izprazniti nekoliko ozemlja, drugače pa trdno držimo svoje pozicije.

ČEŠKI BOLJŠEVIK MUNA ARETIRAN.

LDU Praga, 16. junija. (DKU. — Zakasnelo.) Češki tiskovni urad poroča uradno: Muna je v zvezi z Belo Kunom. Zadnje dni so na mejah republike aretirali nekoliko oseb, ki so vihotalile ponorejen denar in kolke. Poleg tega so našli pri njih dokumente in pisma za razne osebe, tudi za znanega komunisto Muno. Ta pisma dokazujejo, da je imel Muna z Belo Kunom promitujčo zvezo, ki je bila naperjena proti varnosti čeho - slovaške države. Muno so aretirali in izročili vojaškemu sodišču.

Kdo je dal meseca junija 1913 ukaz za napad na srbsko vojsko? O vprašanju, kdo je pravi krivec bratomorne vojne 1. 1913. med Bolgari in Srbi, se je že mnogo razpravljalo, vendar pa se doslej še ni dalo točno dognati imena pravega krivca. O tem vprašanju piše sedaj »Imperial Suisse« doslovno: »Napad je zaukazal takratni bolgarski car Ferdinand ob 3. junija po dolgotrajnem posvetovanju in v sporazumu s dr. Danevom, ki je ta ukaz skril pred svojimi ministri-timi tovariši, ker so bili oni nasprotni bratomornemu napadu. Šef kraljevega tajnega kabineta Dobrovič se je napotil na to osebno k generalu Savovu in ga povabil v kraljevski dvorec ob 1. popoldni. Razgovor med kraljem Ferdinandom in generalisimom je bil vrlo kratek. Ferdinand je ponovno zaukazal generalu, naj napade Srbe. Savov se je temu upiral. Še le ko mu je kralj zagrozil z vojnimi sodiščem in naglašal, da je napad sklenila tudi celokupna vlada, se je Savov udal pod pogojem, da mu vroči pismeno povelje za napad. Kralj Ferdinand mu je nato vročil tale pismeni ukaz: »Ukazujem vam, da izvršite napad na vseh frontah. V Sofiji dne 16. 29. junija 1913. Ferdinand.« Ta dokument se še danes nahaja v rokah generala Savova.

Poveljnik zavezniških čet v Sofiji proti bolgarskemu časopisu. Iz Soluna javljajo: Radi zlobnih napadov na zaveznike v bolgarskem časopisu je

kaz toga radi smo se bar' prihvatili ali kao da radije svoje lične uspomene, doživljaje iznosimo. Knjiga čoe se ova čitati za zadovoljstvom, a napisana je više v obliku dnevnika. U toliko je ovaj način prijatniji, ugodniji za čitanje. H. Barbi je od pera, ume iskreno da piše, da oseća ono što napiše te mu to podiže više cenu i vrednost dela.

Eto zar to nisu dovoljni razlozi da se Bregalnica (ima je u srpskom prevodu) preporuča. Ista se može dobiti u knjižari kod Cvijanovića. Te knjige imaju i sad posle nešto proteleg vremena od događaja za nas vrednosti, uživanja, prelistati ih, baciti se u ta burna vremena po nas i naše plame odlučna, još jednom preživeti te časove što su rešavali sudbu našu. Naći ćemo mnogo i mnogo divnih opisa, vojničkih događaja što su se na raznim tačkama našeg širokog bojnog fronta odigravali, što su svi pridonašali opštoj pobeđi zajedničkoj, za srpsku stvar, za jednu ideju odbraniti naše tekovine od groz-drijnog nebrata Bugarina.

poslat poveljnik savetnikih čet v Sofiji ministarstvu predsedniku Tođan-va pismo, v katerem ga opozarja, da ne more nadalje trpeti, da bi bolgarski listi svobodno napadali in blatili avstrijske države. Nadalje piše, da v pismu, da se o stvoro posvojejo na odgovornost, vati oni cenzorji, ki se dovolijo, da se išli v raznih sofistikiranih listih blanki, naperjeni proti avstrijskom. Obenem je komandant obvestil Todorova, da kasnuje list »Echo de Bulgarie« s globo 3000 levov.

Slovanska vsajenost v 14. stoletju. Leta 1354 je sultan Sulejman zavezal Galipoli in vso okolico ter se pripravil na to, da s svojimi hordami udari na zapad. V Srbiji je takrat vladal car Dušan, velik kot vojvoda, velik kot državnik in politik, ki je takoj videl kakšna opasnost grozi evropskemu zapadu, ako se Turku posreči, da podjari krščanske države na Balkanu. Zato je zamislil zbrati številno krščansko vojsko, ki bi naj udarila na Turke in jih potisnila nazaj v Azijo. V to si je hotel zagotoviti pomoč papeža, ki je takrat rezidiriral v Avignonu. Poslal je tjakaj posebno odposlanstvo preko Benetk. Na povratku iz Francije se je to poslanstvo mudilo nekaj časa v Pizi, kjer se je sestalo s takratnim češkim kraljem Karlom Luksenburškim, ki je bil baš na potu v Rim, da se da kronati za rimskega cesarja. Temu odposlanstvu je izročil kralj Karel lastnoročno pismo namenjeno carju Dušanu. To pismo je bilo datirano s dne 19. februarja 1355. V pismu pozdravlja češki kralj carja Dušana kot svojega »dragega brata, s katerim ga vežejo ne samo vezi skupnega vladarskega poklica, marveč predvsem tudi vezi plemenitega slovanskega jezika«.

Zavezniki.

TUDI BRATIANU!

LDU Bukarešta, 20. junija. (ČTU) Agencija »Dacia« poroča: Romunski mirovni delegat Antonescu se je vrnil iz Pariza v Bukarešto, kjer je poročal o poteku mirovne konference. — Kralj je sprejel nekatere politike v avdienci. — Bratianu je demisioniral. Ni izključeno, da bo njegov naslednik Julij Maniu.

KONCENTRACIJSKA VLADA V ROMUNIJU.

LDU Bukarešta, 21. junija. (ČTU) Romunski dopisni urad »Dacia« javlja: Novi ministrski predsednik Maniu je izjavil, da se je odstop Bratianovega vlade že davno pričakoval, toda ne zaradi banatskega vprašanja, kakor se vobeče sodi. Nova vlada bo sestavljena iz zastopnikov vseh strank ter bo skušala čim prej rešiti agrarno reformo, nakar bo dobila Romunija voljno reformo na najširši demokratični podlagi.

Mirovna konferenca.

NOV ULTIMATUM.

LDU Zeneva, 19. junija. (ČTU) »Temps« poroča: Antantin odgovor na pričakovane avstro - ogrske protipredloge bo vseboval isti ultimatum, kakor je bil podan Nemčiji. Aljiranci so odločeni, da za vsako ceno završijo mirovne pogodbe do 10. junija.

ČETVORICA IN CELOVŠKA KOTLINA.

LDU Lyon, 20. junija. (Brezlično.) O usodi celovške kotline poroča »Temps«: Sveti četvorice se je predložila v razsodbo rešitev glede celovške kotline. S tem vprašanjem se je počela že v četrtki kompetentna komisija. Predlagani rešitvi je pritril tudi petorica ministrov za zunanje stvari, toda ker je Lloyd George nenadoma obolel, se seja četvorice ni mogla vršiti. Prvotno nameravana rešitev tega vprašanja bi obstajala v tem, da bi morali izprazniti celovško kotlino tako Jugoslovani, kakor avstrijski Nemci. Tekom posvetovanja v četrtki so pa opustili to misel. Sedaj prevladuje zopet naziranje, naj zasedejo v celovški kotlini določeni pas Jugoslovani, drug določen pas pa Nemci. Obseg in meje teh področij bo odredil svet četvorice.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

VILJEM II.

LDU Zeneva, 20. junija. (ČTU) Kakor pravi »Echo de Paris«, bo bivši cesar Viljem izročil Antanti že 1. junija. Prepeljal ga bodo kot državnega vjetnika Antante v Pariz v zapor.

BAUER NOVI MINISTRSKI PREDSEDNIK.

LDU Berolin, 22. junija. (ČTU) Novo ministristvo obstoji izključno iz večinskih socialistov in centurama pod predsedstvom bivšega delavskega ministra Bauera. Minister za zunanje stvari je predsednik socialno - demokratične stranke Müller, državni brambel minister ostane Noske, zastopnik ministrskega predsednika in državni finančni minister je postal Erberger. Narodna skupščina se snide v nedeljo popoldne ter bo ob tej priliki vlada zaprosila za pooblastilo v svrhu podpisa mirovne pogodbe. Mirovno pogodbo bo podpisala nova mirovna delegacija. Ministrska kriza je nastala tudi v Pragi, kar smatralo democi-

stni član vladni odločilni sklep svoje stranke obvesen tudi znan. Večinski socialist, minist. predsednik Hirsch, minister za notranje stvari Heine, finančni minister Študekm hodajo odstopiti, ker so proti podpisu mirovne pogodbe.

BRZOVIAK.

LDU Dunaj, 21. junija. (ČTU) S 25. junijem se uvede na južni železnici med Dunajem in Trstom brzovlak.

Italija.

NOVI MOJZE.

LDU Dunaj, 22. junija. (ČTU) Iz Rima poročajo: Sonnino, ki je razbil trozvezje in sklenil londonsko pogodbo, ne bo podpisal mirovne pogodbe. Titi-toni, pristaš trozvezne politike, ki minister za zunanje stvari, Nitti, zaupnik Giolittijev, osnuje novo ministristvo ter bo obenem predsednik italijanske delegacije na mirovnem kongresu.



Telovadno društvo »Sokol« v Trzinu izreka tovarnarju Petru Kozini v Trzinu najtoplejšo zahvalo za nad vse lepo popravo Sokolskega doma. Kakor vsa društva tako je tudi naše društvo v zadnji vojni materialno precej trpelo in ker ni bilo gmočnih sredstev, da bi popravilo in preuredilo društvo samo telovadnico, priskočil je v pomoč z izdatno podporo gospod Peter Kozina, tako da ima danes Sokolski dom in nje okolica lice, ki odgovarja posestvu narodnega društva katero ima tako vzvišene cilje kakor Sokol. — Odbor.

Slovenskemu Sokolstvu. Na sokolski sabor v Novi Sad odhajamo 26. t. m. ob 1 uri popoldne. Vlak vozi iz Ljubljane - Zidan most - Zagreb - Novi Sad, kamor dospe 27. t. m. ob 3. uri popoldne. Župe ozi. društva stopijo na najbližji postaji ob tej progi. V Ljubljano morajo priti samo one župe oz. društva, ki ne leže ob tej progi in morajo v Ljubljano in Ljubljani se zbiramo ob 12. uri 26. t. m. pred Narodnim domom, od koder odkorakamo na kolodvor. Delegati, ki pridejo že dopoldne 26. t. m. v Ljubljano se naj udeležijo sestanka, ki se vrši ob 9. uri v Narodnem domu v sobi SSZ. Potujemo v kroju. Sestre grede lahko v narodnih nošah. Vsak naj vzame s seboj tudi pelerino in jestvine za na pot. Pazite na kraj da bo odgovarjal vsem predpisom. Vskazujemo lahko malhen kovčeg. Na kovčegu mora biti natančen naslov. Nazdar! Predsedstvo slov. sok. veze.

Dnevne vesti.

Proslavitev. Dne 12. junija t. l. (sobota) se bo, kakor po vsej ostali državi, tudi po vsej Sloveniji praznoval Petrov dan kot rojstni dan Njegovoga Veljčanstva kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev, Petra I. Darovale se bodo slovesne sv. maše, katerim bodo prisostvovala oblastni zastopstva avtonomnih korporacij, po sv. opravilu pa bodo državna oblastva sprejemala vdanostne izjave in čestitke. Ker bo po intencijah Njegovoga Veljčanstva letošnji blagdan kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev posvečen dobrotelosti na korist vojnim invalidom vse naše države, se bodo vršile posebne priredbe, o čemer bomo pobliže poročali v kratkem.

Redna javna seja občinskega sveta ljubljanskega bo v torek dne 24. junija 1919 ob 5. popoldne v mestni dvorani. Ker je za nekatere točke dnevnega reda potrebna kvalificirana večina, vabilo se p. n. gg. občinski svetovalci, da se te seje zanesljivo udeležijo. Na dnevnem redu javne seje so: Naznanila predsedstva. Odobrenje zapisnikov zadnjih dveh sej. Personalno - pravnega odseka poročilo glede izbrisca generala Boroeviča iz vrste častnih meščanov ljubljanskih. Finančnega odseka poročila: o dopisu županovem glede dovolitve proračunskega provizorija za mesec julij 1919; o poročilu knjigovodstva glede kapitaliziranja anuitet mestnih dolgov pri Mestni hranilnici; o računskem sklepu Mestne hranilnice za leto 1918; o računskem sklepu Kreditnega društva Mestne hranilnice za leto 1918; o poročilu knjigovodstva glede stroškov za zdravljenje mestnih ubogih tekem leta 1918; o poročilu gospodarskega urada glede izločitve nekaterih parcel na Gradu iz mestne imovine ter vps teh parcel kot javna last; o poročilu magistrata glede določitve najemščine za uradne prostore poštnega ravnatelstva v Kresiji, šoli na Vrtači in pehotni vojašnici; o poročilu magistrata glede določitve najemščine za uradne prostore južne železnice v mestni pehotni vojašnici; o dopisu upravnega odbora Mestne hranilnice glede odplačila dolga Narodnega doma; o poročilu gospodarskega urada glede dobave službenih oblek mestnim slugam; o ponudbi Trbovelske premogokopne družbe za nakup dveh stavbnih parcel na zemljišču bivšega vojaškega oekrbvališča; o prošnji ljubljanskega športnega društva za nakup nekaj mestnega sveta ob obrežju Ljubljanske na Trnovskem pristanu; o prošnji zakupnika kopališča v Kozeljih za nakup vrtnega salona. Stavbnege odseka poročilo o prizivu J. Augustina proti odloku magistrata glede gradbe nove lope ob Jernejevi cesti št. 231 v Šiški. Solskega odseka poročilo o dopisu poverjenika za uk in bogočastje glede prispevka mestne občine za Avramovo kolo. Obč-

njari odseka poročilo o dopisu vojnega ravnatelstva glede premestitve poštne urada 6. z Miklošičeve ceste na križišče Trzinke in Rimske ceste. Oplečevalnega odseka poročila: o poročilu državnega gozdnege ravnatelstva glede oekrbovanja mestnih gozdnih parceli Pod turmom, na Gradu in v Kletah; o prošnji najemnika mestnega kopališča Kozelje za zatvoritev Hribarjevega gaja za javni promet; o ponudbi kiparja Alojzija Dolnarja za nakup umetniškega vodnjaka. Ravnatelstva mestne klavnice poročilo glede razširjenja klavnice za konje. Upravnega odbora mestne elektrarne, vodovoda in plinarnice poročilo o prošnji prevoznika Josipa Turka za zvišanje pristojbine za vožnje. — Na dnevnem redu tajne seje so: Naznanila predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Personalno - pravnega odseka poročila: o raznih personalnih zadevah mestnih uradnikov in uslužbencev; o dopisu ravnatelstva Mestne hranilnice glede napredovanja nekoga hraniličnega uradnika. Finančnega odseka poročilo o prošnji vdove nekoga mestnega uslužbenca za povračilo pogrebni in bolniških stroškov. Obrtnega odseka poročila: Obrtnega odseka poročila: o dopisu županovem glede podelitve neke gostilniške koncesije; o osmeru prošnih za podelitev raznih obrtnih koncesij. Direktorija mestnega užitniškega zakupa poročilo glede tmenovanja nekoga uradnika pri užitniškem ravnatelstvu.

Za ponedeljek 23. junija napovedani shod se je moral radi še ne nabrane statističnega gradiva preložiti na četrtek 26. junija t. l. ob pol 20. uri v dvorani Mestnega doma. — Odbor za odpravo štanovanjske bede.

Narodna Založba v Ljubljani ima svoj redni občni zbor dne 8. julija ob 6. večer v uredniških prostorih »Slovenskega Naroda«. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blaginjskega. 5. Poročilo preglednikov računov. 6. Čitanje revizijskih poročil z dne 17. oktobra 1916 in 30. oktobra 1918 in ukrepi vsled teh poročil. 7. Sklepanje o uporabi čistega dobička. 8. Volitev predsednika in 4 članov odbora. 9. Volitev dveh pregledovalcev računov. 10. Služajnosti.

Svarilo! Kljub vsem svarilom od strani merodajnih oblastev se množe ob demarkacijski črti tihotapstva z uvozom blaga italijanskega izvora v naše ozemlje. Občinstvo se opozarja, naj v lastnem interesu opusti vsako trgovanje s takim blagom. Odslej se bo postopalo proti vsakomur, ki bi uvažal ali poizkušal uvažati tako blago v naše ozemlje, z vso strogostjo po predpisih za tihotapstvo. Eventualna dovoljenja, naj prihajajo od kogarkoli, se ne bodo več upoštevala. Blago se bo v vsakem primeru odvzelo in krivec bo vrhutega občutno kaznovan. Občinstvo se svari pred napučenim poimovanjem, da je zakon zadoščen, ako se blago prostovoljno dostavi carinarni in zacinarni. Za blago italijanskega izvora to pravilo ne velja, ker se z uvozom takega blaga krši absolutna prepoved uvoza in je torej vsak uvoz kazniv. Besedo »uvoz« je razumeti v širjem pomenu. Prepovedi namreč samo uvoz po železnici, avtomobilih, na navadnih vozovih itd., marveč tudi vsako prenašanje blaga italijanskega izvora v nahrbtnikih itd. preko demarkacijske črte. Prepoveden je seveda tudi izvoz blaga v Italijo. Občinski uradi ob demarkacijski črti so naprošeni, da poskrbe po možnosti, za razglasitev tega svarila, da zvedo posredno tudi Slovenci v zasedenem ozemlju za to prepoved in se obvarujejo kvarnih posledic.

Strankam. Podpredsednik deželne vlade dr. Gregor Žerjav naznanja, da zaradi večkratne odsotnosti iz Ljubljane v nujnih političnih zadevah, kakor tudi zaradi preobčilenosti z drugimi uradnimi posli, ne bo ta teden pod nobenim pogojem sprejemal strank v privatnih zadevah. Če pa stranke smatrajo, da je njihova zadeva zelo nujna in spada v kompetenco podpredsednika deželne vlade, naj to javijo pismenim putem. Stranke, katere imajo v nujnih službenih zadevah z njim opraviti, se naprošajo, da to storijo izmed 9. in 13. ure.

Proti nošenju avstrijskih znakov v armadi. General Božo Janković, komandant IV. armadne oblasti, je izdal tole naredbo: »Opazil sem, da nosijo nekateri častniki in podčastniki bivše avstro-ogrške vojske, ki so sedaj častniki ali podčastniki vojske kraljevstva SHS, torej vojaki svoje domovine in svojega naroda, še vedno na sabljah in bajonetih žolte temenjake (portepije), ostanke in spomine na razbojniško vladavino črnožoltih Habsburgovcev. Ti žolti temenjaki spominjajo naš narod, ki je toliko trpel pod habsburškim gospodstvom, na dneve, preživete v robstvu nasilnega in odvratnega režima. Kot čestniki in podčastniki morajo predstavljati narod in njegove ideale in biti prožeti narodnih čustev, iz katerih črpa vojska svojo silo in moč. Ker pa je nošenje takih znakov tudi v nasprotju z veljavnimi predpisi za našo armado, odream: 1. da poveljniki takoj ukreduje vse potrebno, da se žolti temenjaki (portepije) takoj odstranijo pri vseh častnikih in podčastnikih. V bodoče bodo smeli nositi temenjake samo častniki, ako bo to vobče dovoljeno, sicer bodo i ti brez temenjakov. 2. da pokličejo na odgovor vsakogar, ki bi še v bodoče nosil avstrijski temenjak.

V našo vojsko so sprejeti šte častniki bivše avstro-ogrske armade: kapetan Alojz Šajbel, poročnik Fran Gantner, podporočnik Josip Uršič, artill. poročnik Josip Učakar, orož. podpolkovnik Oskar Vidic, san. major dr. Pavel Lantner in san. kap. dr. Ivan Fras.

Za vodjo okrajnega glavarstva v Črnomlju je imenovan vladni tajnik Sima-Gail, ki je premeščen iz Maribora. Vsi uradniki črnomljskega okrajnega glavarstva so ostavljivi. Zakaj?

Vojno dopolnilno poveljstvo v Ljubljani je sprejelo svoj naslov v XLVII. (Ljubljanskega) polkovna okrožja komandanta ter se vedno nastanjuje na Ambroževem trgu št. 7.

Srednješolstvo in Nemci. Prosim, da prijavite v Vašem listu naslednje novice: »Glede na nemške srednje šole je odločilo poveljstvo za uk in bogocastje z razpisom z dne 8. rožnika 1919, šte. 2710 naslednje: Državna nemška gimnazija v Ptuj in nemške osposrednice državne gimnazije v Mariboru se ukinejo. Državna gimnazija z nemškim učnim jezikom v Ljubljani se pretvori s 1. razredom počeni v realno gimnazijo; v 2. do 8. razr. do sedanjega zaveda pa se sprejmo učenci iz vseh razpuščenih gimnazij z nemškim učnim jezikom. Nemške vsposrednice drž. realke v Ljubljani, ki bi štele prihodnjo šolsko leto kvečemu 100 učencev, se opuste. Na drž. realki v Mariboru, ki se postopoma razvija s slovenskimi temeljnimi razredi, ostanjejo začasno nemški razredi od 2.—7.; vanje se sprejemajo nemški učenci iz drž. realke v Ljubljani. Dijaki 1. razreda smejo delati sprejemni izpit v nemškem jeziku samo na drž. realni gimnaziji z nemškim učnim jezikom v Ljubljani.«

Zaključek tečaja za srbo-hrvaščino na šentjakobski šoli se vrši v torek 24. junija 1919. Udeležje naj se tečaja vsi služatelji.

Vozni red za progi Maribor-Ljutomer. Da se vzpostavijo boljše potne zveze med Ljutomerom in Mariborom, pa tudi ostalo Slovenijo in Hrvaščino, se vpleje na progi Maribor - Ljutomer z dne 25. junija tretji mešani vlak, ki odhaja iz Maribora gl. k. ob 10:38 in prihaja v Radgono ob 13:14, v Ljutomer ob 15:26; v obratni smeri pa iz Ljutomer ob 11:01, iz Radgone ob 13:16 in pri haju v Maribor gl. k. ob 16:08 ur. — Proti Ljutomeru posredujejo direktno zvezo vlaki, ki odhajajo iz Ljubljane ob 4:43 in 10:41, iz Zagreba ob 8:59, iz Celovca ob 5:20. Iz Ljutomer prihajajo vlaki z direktno zvezo v Ljubljano ob 14:51 in 20:54 (odhod iz Ljutomer ob 6:22 odnosno 11:01), v Zagreb ob 15:38 (odhod iz Ljutomer ob 6:32), v Celovec ob 19:23 (odhod iz Ljutomer ob 11:01).

Korupcija pri razdeljevanju tobačnih izdelkov. Poslednjem od meseca aprila tobačno karti ter mi je nakazana za dobavo tobaka trafika Karoline Handl na Tegethofovi cesti (Maribor). V teh treh mesecih sem opetovanokrat poslal uradnico s karto po tobačne izdelke. V vsem času sem dobil samo enkrat 10 »kratkih« smodk, drugega nič. Vedno je bilo polno zavlačevanj in izgovorov. Danes ko je bila zopet tobačna izdaja, poslal sem popoldne po tobačne izdelke, ki mi po karti pritičejo. Prodajalka je odvrnila, naj pošljem zvečer ob 6 uri, ko bode »milostljiva« v prodajalni. Ob 6 uri šel sem po uradu sam ter je ter res našel to »milostljivo« v prodajalni. Bil sem več kot gotov, da dobim v tretjem mescu vsaj enkrat to, kar mi pri vsakokratni oddaji pritiče. Razočaran pa sem bil, ko mi trafikantinja nemški odgovori, da nima niti jedne smodke več, da naj počakam do prihodnjega izdavanja. To je vendar od sile, da človek niti v tretjem mescu prvi dan izdaje ne dobi tega, kar mu po karti štirikrat na mesec pritiče. Zakaj so potem karte, ako smejo trafikantije privatno svojim nemškim »milencem« brez kart razprodati že prvi dan vse, kar nam drugim na karte pritiče. Po kavarnah in gostilnah je dovolj viržink in drugih prijetno dišečih smodk, ki jih natakarije gotovo ne dobivajo na karte, a gost mora tam plačati 2 do 3 krome za jedno viržinko, ako si hoče privoščiti ta luksus. V vojnem času za navadne odjemalce tudi ni bilo pri trafikantijah tobaka. Če pa je prišel tje kmet s polno korbico jajc, masla i. t. d. ali trgovec s svojimi naravnimi, našla je trafikantinja takoj svoje zaloge, namenjene za »zamenao« in nosili so se iz trafik neopriprane celi paketi. V Jugoslaviji se te korupcije ne sme dalje trpeti. Nereelnim trafikantijam naj se takoj odvzamejo trafike ter se oddajo poštenim invalidom, kakor jim je to od deželne vlade že zagotovljeno. Poklicane oblasti se opozarjajo na ta in slične nereelne slučaje. — Uradnik.

Razne tatvine in nezgode. Tatvina sladkorja. Dne 30. aprila 1919 je bilo pripeljanega za tukajšnje aprovizacije večja množina kristalnega sladkorja, ki je bil naložen v vagonih glavnega kolodvora. Zvečer istega dne so pa neznanzi zlikovci vlomili v neki vagon ter odnesli približno 10 vreč sladkorja. Te dni se je posrečilo policijskemu agentom zaslediti storilce in jih oddati roki pravice. Večnoma so premikali južno ševnico, ki se bili v stiki s Karolino Bohiffer na glavnem kolodvoru. — Ljudi Hubada, ožrni 24. in nakupil

te dni pri raznih trafikah in privatnikih različnega tobaka na 8234 krom. To tobačne izdelke je dal vložiti v 4 valčke zabojke, na površju pa nakupil druge blage, da bi prevzoral eventualne kontrole. Ko je hotel v noči dne 18. t. m. odpotovati, je dal prepeljati vse blage na glavni kolodvor. Toda usoda je hotela, da se je nahajal na kolodvoru nadzornik pol. agentov g. Alojzij Ljubič z dvema agenticema, ki je vse blago pregledal in tobak zaplenil. Wilhaim se je poslužil nevhvaležne zvijače, da bi organe z večjo svoto podkupil, kar je pa njegov položaj še poslabšalo. Preiskalo se ga je namreč nato tudi osebno in našlo pri njem znesek 35.000 krom; pri tej priliki se je dognalo, da je del bankovec po 1000 krom neopriprane žigosanih. Sedaj premišljuje v zaporu svoje dejanje. — Pred par tedni je neki neznanec pozabil pred pisarno nekoga tukajšnjega odvetnika eno kolo prostega teka, znamka »Adler«. Lastnik kolesa naj se zglaši pri policijskem ravnateljstvu, soba št. 17. Pripominja se, da ni izključeno, da je bilo kolo eventualno tudi ukradeno in od tatu vedoma pred omenjeno odvetniško pisarno puščeno. — Zaradi navijanja cene mleka je bila ovađena hranjeva Košir Marija iz St. Vida. Zahtevala je namreč za liter mleka 3 krome, a bila je od strank naznanjena na pristojni oblasti. — Po vožen s svojim kolesom vred je bil Roje Ivan, od voznika Primoža Strupi, kateri je na voga Dunajske in Blewse ceste tako naglo vozil, da se mu Roje ni mogel umakniti. Roje je prišel pri tem s kolesom pod konje in pod voz in je zadobil pri tem po hrbtu več odprt in močede tudi notranje poškodbe, ker je tožil, da ima bolečine v križu. Imel je tudi 650 krom škoda na obleki, katera se mu je strgala.

Umrli je v Ljubljani ga. Josipina Bregant, roj. Serč, računskega nadsvetnika ydova. N. v. m. p.

Zaplenili so tihotapcu Ivanu Malerju v Mariboru. Nagjeva ulica, 13 — 239 kg masti, 100 kg slanice, 272 kg zaseke in 28 kg loja, ker je hotel to blago vtihotapiti v Nemško Avstrijo. Zaplenjene stvari so bile oddane mestni aprovizaciji.

Spomnajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Kultura. Mateju Hubadu.

(K njegovemu častnemu večeru.)

Preteklo soboto je počastil pevski zbor »Glasbene Matice« v veliki dvorani »Narodnega doma« svojega velikega vodnika Mateja Hubada, povodom njegovega imenovanja častnim članom jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu.

To izredno priznanje akademije je proslavil pevski zbor z večerom na čast in v pomen moza, ki je tekem sedemindvajset let bistveno in do danes z nedoseženim uspehom vplival na razvoj jugoslovanske vokalne glasbe. Muzikalije, katere leto za letom izdaja »Glasbena Matica« je po večini uredil M. Hubad, prve strokovnjaške harmonizacije — do zadnjih časov — na koncertnih odrih njegove narodne pesmi — je njegovo delo. Dolga vrsta širom znanih solistov je pohajalo iz njegove šole, višek svojega kulturnega prizadevanja pa je dosegel s koncerti svojega pevskega zbora. Ko se je slovenska pesem še plahod divjala v narodno nezavedni Ljubljani, je prišel 26letni idealist iz dunajskega konservatorija in prevzel 1891 po dr. Fr. Grossu, tedanjemu voditelju pevski zbor. Ze v prvem večeru je zmagal in od tedaj je ostal neporažen suveren pri dirigentskem pulsu. Poljal je zbor leta 1896, na triumfalni pohod na Dunaj, kjer so tuji prvič spoznali nedosežen čar naše pesmi. Dunajsko časopisje je slavilo tedaj še male in neznanne Slovence za vzgled svojim močno razvitim glasbenim društvom.

L. 1908 se je vršil sijajno uspel koncert v Zagrebu. Sledi triumf v Trstu. V slavni koncertih l. 1911. v Opatiji, Reki in Sušaku, so stremeli najrazličnejši tuji nad nepopisno popolnostjo izvajanih točk.

Ni namen teh vrstic govoriti o podrobnem delu M. Hubada; glasbena zgodovina bo govorila o njem. Poglobil pa je glasbeni okus v domovini in pokazal veliko lepoto jugoslovanske narodne pesmi.

Z izvajanjem svetovnoznanih del skoro vseh velikih kulturnih narodov, je pa ustregel najširšim zahtevam in željam glasbenih krogov.

Njegova praktična izvršitev načrta in ideje za našo najvišjo glasbeno institucijo — za slovenski konservatorij, je postala višek naših glasbenih stremiljenj.

Pevski zbor se je shral v intimnem, prijetnem večer. Prišla je vsa pevska garda slavljence, med njimi veterani, ki so ga spremljali od početka njegovega delovanja.

Predsednik pevskega zbora gosp. Ant. Kape je z daljšim govorom zavr-

jal pot M. Hubada: pot nezahvalnosti, ki velika misel največje glasbene popolnosti in cilj podati svoje zmocnosti narodu v korist. Predsednik »Glasbene Matice« g. dr. Vlad. Ravnikar je podarjal velik kulturni pomen »Glasbene Matice« v Jugoslaviji in trajno zaslugu, katere si je pridobil slavljence v tako zanesnem razvoju društva. Slavljence se je v pristojnih besedah zahvalil odkrival lepote naših jugoslovanskih zakladov in badril k vtrajnosti in delu.

V navdušenih srcih pa pozdravlja Mat. Hubada predvsem jugoslovanska pevska mladina. Kot je mladost svobodoljubna, napredna in lepote željna, tako misli in čuti njen ljubljence. Ziveti kulturnim idealom, stremeti vkljub oviram naprej in biti lep v svojem srcu in delu — to geslo je pripela slovenska pevska mladina na svoj prapor. In to geslo ji je navdahnul njen M. Hubad, ki je mož večne mladosti. V matičnem panju se zbirajo čebele iz vseh strani, iz dišečih polj prihajajo, v gosposko ostrženih akcijah in kostanjih zbirajo opojni med, po visokih smrekah in košatih lipah šumé. Pa naj bo čvrsta kmetčka pesem ali globoka serenada, priskrbi umetniški valček ali voličasten akord bratov, ki stopajo v kolo — vsi, prav vsi so našli v matičnem panju svoj dom.

Pevski zbor je poklonil slavljence častno knjigo s posvetili in podpisil Z girlandami, s cvetjem in narodnimi zastavami okrašeni dvorani, so njegovi gojenci zapeli njemu posvečene skladbe. Kvartet in zbor je prepeval njegove tako srčno ljubljene pesmi.

Vsi njegovi — in oni, kateri z odkrito ljubeznijo spremljajo slavljencevo pot kličejo: Slava Hubadu!

Skupna vaša pevskega zbora Glasbene Matice. Pevske Zveze Ljubljane, Slavca in Ljubljanskega Zvona za Vidov dan, se vrši v dvorani »Glasbene Matice« jutri v torek 24. junija ob 20. uri zvečer.

Vaša orkestralna družba »Glasbene Matice« se vrši v torek 24. t. m. ob 20. uri in sicer v mali dvorani razpuščenega Filharmoničnega društva. Pred vajo ob 19¹⁵ ur. odborova seja. Prosim polnoštevilno.

»Bajka o volku« ni Molnarjevo najbolje delo. Prva slika sicer dobro označuje neznošno ljubosumnega odvetnika Kelemenja in skrajno potrpežljivo njegovo soprogo Vilmo, ima pa to tehnično slabost, da se vpricho stvarstviskih gostov in natakarijev razpravljajo stvari, ki gotovo niso namenjene za njih ušesa, a se ne morejo pripovedovati tako, da bi ostale lepo med zakoncema. Druga slika na odvetnikovem domu nadaljuje in stopnjuje prejšnji razgovor ter daje Kelemenju lepo izpričevalo o njegovih inkvizitornih zmocnostih; tretja — sanjska — slika se izgublja v samo teatralnost, v scenične efekte brez vsakršne cene, veže prizore brez logične potrebe, kakor se pač nizajo v sanjah, ter je še povrhu jako razblinjena. Četrta slika zaključuje bajko o volku, ki je hotel ugrabiti jagnje, pa je pobegnul, ker ga je prepoznal mož. Prepodil ne morda zato, ker je močnejši, ampak zato, ker se je jagnje prepričalo, da je mož vendarle še boljši od volka.... Če se izluči jedro iz dramatične lupine, ostane to-le: Vilmi je pred leti dvoril Juri Szabo, toda ni ga marala. Poslovil se je pismono. ter se ji rotli, da se vrne ali kot zmago-slaven vojskovodja ali kot mogočen državnik ali kot slovec umetnik ali kot — ponižen sluga. Vrne se pa kot smešen, okoren odvetniški koncipient, ki Vilmi takoj prežene vse iluzije, kar jih je morda še ohranila v pustem življenju poleg Kelemenja. Zato spozna, da je še vedno boljše ostati pri Kelemenju, nego da bi jo otel tak »volk«, kakršen je Szabo. Molnar bi bil iz svoje bajke lahko brez škode izpustil sanjsko sliko, ako bi mu ne bilo do tega, da dobi Juri Szabo paradržno vlogo, oziroma vsega skupaj nič manj nego pet vlog, v katerih naj kot vojskak, diplomat, pevec, lakaj in odvetniški koncipient dokaze svojo gledališko umetnost. To nalogo je predvčerašnjim prevzel gospod Šest, ki je imel vrhu vsega še režijo. Ostrih kontrastov ni mogel ustvariti, ker je bil v vseh vlogah po maski, govoric in gibih precej enoličen; najboljši izmed njegovih sanjskih lirov je utegnil biti diplomat, dasi tudi ta ni napravil docela dojma pretkanega državnika, v četrti sliki pa je bil gospod Šest kot odvetniški kandidat vreden vse pohvale. Mimična umetnost gospoda Šesta ni razpolagala s premnogimi odtenki; ponajveč se je kazala s tem, da je gubal čelo in mrll obri. — Gospod Bratina kot Kelemen ni mogel prav iz sebe, ker je bil premalo več svoj vlogi; v prvi sliki ni bilo prav jasno, zakaj se Kelemen vedno na pol obrača od svoje soproge, kakor bi njegove besede ne bile namenjene njej, ampak častnikom pri oknu. — Vilmo je igrala gospa Šaričeva prehladno; tudi v tonu tako resignirane ženske, kakršna je Vilma, mora časih zatrepetati razdraženost ali vsaj nejevolja. V sanjski sliki pa je gospa

Šaričeva dolobneje izražala tajne gibe Vilminega srca. — Druge osebe v igri so postranskega pomena; in prvi sliki sta dva častnika uspešno prodajala svojo blazinarino in trije natakariji so vestno opravljali svoj posel; v sanjski sliki sta gospa Bukšekova in gospod Danilo ustrezno uveljavljala tenkočivno grofiko, oziroma gladekega tajnika. — Konec predstave je bil napovedan ob pol enajstih, predstava pa je trajala do pol dvanajstih; tolike časovne razlike pač ni več smatrati za preprosto zmotu, nego za debelo zanikarnost. — n—

Repertoar Narodnega gledališča. Drama 24. junija, torek Listnica. Neizprosni stražnik. Abon. B 65; 25. junija, sredo Bajka o volku. Abon. A 66. — Opera 24. junija, torek zaprt. — 25. junija, sredo: »Madame Butterfly«, obnoma B 2/67. Iz gledališke pisarne. Danes, to je 23. junija zvečer, se vprizori opera »Madame Butterfly« za abonement A 2/67. Vlogo F. B. Pinkertona poje gospod J. Stempinowsky.

Klubu upodabljačih umetnikov »Savi«. Ker mi je izključno le za stvar, jemljem oni del izjave Vašega cenj. kluba »Savi«, v katerem trdite, da ste »preskrbeli, da bo tudi vprašanje umetniške šole in vsega, kar treba za umetniško-vzgojni naraščaj, za risarsko, slikarsko in estetično izobrazbo našega visokošolskega dijaštva ugodno rešeno« z velikim zadovoljstvom na znanje. Nerazumljiva mi je pa nervoznost, s katero odklanjate moj predlog — da je članek bil priobčen brez mojega podpisa, je najbrže pomota stavčeva — da se naj ustanovi tečaj za umetniško naobrazbo srednješolskih učiteljskih kandidatov. Utemeljevanje te odklonitve — češ, da bi se polastili problema umetniške vzgoje po mojem predlogu le pedagogi — je neumestno, ker nihče ni tako prepričan kakor podpisani, da sodi na mesto vzgojitelja visokošolskega naraščaja le umetnik prvega reda. Kdor je moj članek čital brez predsodkov, ne more priti do te čudne konkluzije, da bi hotel pisec članka »pedagogom« t. j. neumetnikom dati prednost pred umetniki. Če bi pa pravi umetnik, ki ima slučajno tudi prakso na srednjih šolah podučeval na predlaganem tečaju, bi ta njegova praksa mogla le koristiti. Ideja mojega članka je pač v glavnem ta: Če hočemo kaj koristnega vsvariti, začnimo graditi hišo pri temelju. Mladina je naša bodočnost. Prva naša naloga je, da vzbudimo ljubezen in razumevanje za umetnost pri njej, naši ljubljenci. Kakšna so sredstva, da vzgojimo ta umetniški čut pri mladini, o tem se da debatirati. Res obširen je ta problem in čestital Vam bom prvi, če ste našli boljše pot za njegovo rešenje nego jaz. Daleč sem od Vas in ne vem, kakšni so Vaši tih načrti. Ne dvomim o Vaših dobrih namenih, če tudi Vas ne vidim združene vse v enem kolu, kakor bi si želel. Če se Vam posreči poklicati k življenju umetniško akademijo, Vam bo ves narod hvalečen.

Moje mnenje je samo bilo, da je vprašanje akademije še nekoliko preuranjeno. Zato sem predlagal za začetek le omejenji akademični tečaj, ki bi brez vsakih formalnosti lahko začel takoj funkcionirati. Pridobil bi se s tem čas in izpolnila bi se zelo občutna vrzel, obenem pa bi se s tem pripravljala pot k ustanovitvi umetniške akademije, ki je meni tudi nečamo Vam ideal. — Končno: V neprijazni del Vašega članka ne diram, saj ne odgovarjate tudi Vi stvarno. Kar se pa tiče »apostelstva umetnika«, sem mnenja, da niso »Savani« jedini apostoli umetnosti v Sloveniji.

Saša Šantel, Sušak-Reka.

»Balkan« list za sabirače maraka. Upravo je izašel 6. broj »Balkana« prvog jugoslavenskeog filatelistskog časopisa i glasila »Jugosl. filatel. Saveza« bogato ilustrovan i s veleznanimivim sadržajem. Osobito valja istaći vanredno studij Zvonimira Martinovića »Uputa u sabiranje i poznavanje maraka«, koja počimje izlaziti u ovom broju i koju bi morao svaki filatelista bezuvjetno da čita i pomno prati nastavke. »Balkan« je prvi filatelistski list Jugoslavije, a ipak se može takmiti u pogledu opreme i sadržaja s ponajboljim stručnim listovima velikih naroda. »Balkan« izlazi svaki mjesec na 32—48 stranica s izobiljem stručnih članaka i vijesti iz cijelog svijeta. Svaki osobljeni sabirač maraka neka preplati »Balkan« (preplata do konca 1919. K 7-50 fil. franko poštom) ili neka zahtjeva ogledni broj od uprave »Balkana« Zagreb 1., poštanski pretinac 85.

Koncert v Rogški Slatini. Celjsko pevsko društvo priredi 6. julija ob 16. uri (4. uri popoldne) pod okriljem Čitalnice za Rogško Slatino in okolico koncert z izbranimi pevskimi točkami. Program bo odlično spopolnil naš klavirski virtuoz g. Ciril Ližar. Spored koncerta pritožimo pravčasno. Tako bo Celjsko pevsko društvo prve, ki bo poneslo slovensko skladbo v ta idilično lep kraj, kjer v ondotni velikanški koncertni dvorani ni bilo dosedaj slišati slovenskih zvokov. Kakor slišimo, sledijo temu koncertu koncerti drugih društev, osobito iz bližnjega Zagreba.

Gospodarstvo.

Naredba o ustavitvi kreditiranja davščin v celem območju kraljevstva SHS. Davščine na spirit, sladkor, mineralno olje in carine se ne smejo več kreditirati. Dosedaj obstoječa kreditiranja se ustavijo in vsi kreditirani zneski se morajo takoj vplačati. Samo davščine na proizvodnje piva in sadnega žganja se lahko še dalje kreditirajo na podlagi obstoječih postavnih predpisov in sicer najdalje za rok dveh ozir. štirih mesecev, položiti je v to svrhu sigurno zadostujoč in predpisano garancijo (varščino). Kot varščina za to kreditiranje se do daljne odredbe ne morejo sprejemati papirji bivše avstrijske in ogrske države in in prav tako ne morejo jamčiti za to varščino banke in sedanji Mažarski in Nemški-Avstriji, kakor tudi ne tamkaj bivajoče privatne osebe, glede drugih inozemskih papirjev, ki bi se kot varščina na to kreditiranje ponudili, treba je prej preskrbeti dovoljenja ministrstva financ.

Glede dohodarstvenih prestopkov zakona o davku na žganje je odredilo ministristvo: 1. da se zaradi vseh takih dohodarstvenih prestopkov, glede katerih so razsodbe postale izvršilne, do daljne naredbne ne iztirjajo denarne kazni, ampak samo odpadajoče davščine; 2. da se glede takih prestopkov, glede kojih razsodbe še niso postale izvršilne, po zakonu predpisano poslovanje takoj z vso energijo nadaljuje in v onih slučajih, v katerih je obstoj kaznjivega dejanja in kaznjivosti potom izvršilne razsodbe ugotovljen, tudi samo odpadajoča davščina iztirja, da se pa denarna kazen do daljne naredbne ne iztirja; 3. da se preiskave glede dohodarstvenih prestopkov zakona o davku na žganje, izvršenih po 1. novembru 1918, nadaljujejo in v slučaju kaznjivosti iztirjajo odpadajoče davščine in denarne kazni.

Aprovizacija.

Aprovizacija žuž. železnice prodaja ameriksanski petrolej, liter po K 5.40. Prodaja petroleja. Petrolej se dobi v vseh ljubljanskih spedičerskih trgovinah brez vsake izkaznice v prosti trgovini. Liter petroleja stane 5 K 40 v, osir. kilogram 6 K 40 v.

Sladkor za bolnike. V torek, dne 24. t. m. se sladkor za bolnike ne bode delil na magistratu, ker je mestna aprovizacija že pretekli torek razdelila ves ostanek sladkorja na zdravniških spričevala, ki ga je še imela v zalogi. Samo pretečeni torek ni bilo predloženih nič manj kot okroglo 1500 zdravniških spričeval. Če bo šlo tako naprej, se bo ta sladkorna epidemija tako raspašala, da v 14 dneh ne bode v Ljubljani nobenega človeka več ki ne bi imel kak bronhijalni, želodčni ali črevesni katar. Kje pa bode aprovizacija za toliko tisoč in tisoč spričeval dobila sladkor, to je pa drugo vprašanje. Vse kar je prav. Da bi pa resno bolni trpeli radi tistih namišljenih bolnikov, katerim se razni katarji pojavljajo šele zjutraj, če nimajo sladke kave, pa nikakor ne gre. Take boleznii se dajo začasno ozdraviti tudi s prežganko, motnikom ali kako drugače. Če bode aprovizacija dobila še kaj sladkorja za resnično bolne, bode v listih objavila, kateri bolniki bodo dobili sladkor. Dokler se to ne objavi, ni treba nikomur hoditi po nepotrebnem na magistrat po sladkor, ker ga za sedaj ni več na razpolago.

Poslano.*

Ker se mi zdi za nevredno odgovarjati na dolgo in široko na napade v »Jugoslaviji« z dne 20. junija t. l. pod naslovom »Kako se uničuje pri naš industriji«, utemeljujem edino le to:

Ni res, da bi jaz uničil kako tovarno in prodal iz pivovarne v Lescah stroje ali kotle za varenje piva, katero oboje je prodala že zdavnaj posojilnica v Radovljici kot bivša lastnica iste. Res pa je, da imam podjetja na Vrhniki pivovarno kot sladarno s stroji vred v popolnoma dobrem stanju in čakam, da se razmere v naši državi temeljito uredijo. Kaj pa nameravam s bivšo pivovarno v Lescah, ne briga to nikogar, najmanj pa gospodo okoli Jugoslavije, ker sem si v svesti, da dobro vem, kaj delam.

Najbolj neumestno se mi pa zdi, da pride v tisk pod kontrolo odgovornega urednika gospoda Antona Peska predbacvanje vojnega dobička, kateri je sam v vojnem času napravil briljantno ob jednem pa tudi najbolj nesramno kupčijo z bivšim deželnim glavarjem dr. Sušteršičem, katere ne bi jaz in noben pošten Jugoslovian napravil. Vzor-demokratski gospodi pri »Jugoslaviji« svetujem toraj, naj se v drugo natančneje informirajo o takih in enakih stvarih, predno spustijo take kozle med svet.

N. a Vrhniki, dne 21. junija 1919.

Mirko Korenčan
posetnik na Vrhniki in Lescah.

* Za vsebino tega opisa je uredežnik odgovorno, kolikor doletu spleta.

Nainovejša poročila.

(Brzojavke, prejete v soboto popoldne.)
LAŠKA ZBORNIKA — ORLANDOV
ODSTOP. — PO SEJL

Milan, 20. junija. Orlando je izjavil kralju, da odstopi le, če mu zbornica izrazi nezaupanje. Ta želja se mu je brzo izpolnila. Z večino ki je nezaupana v laški parlamentarni zgodovini, je zbornica s 259 glasovi proti 78 odklonila predlagano zaupanje vladi. V dvorani so bili prisotni med drugimi Giolitti, Nitti, Luzatti, Bosselli, Turati, Bissolati, Salandra in Barzilai. Ob 2. uri 5 minut je bila seja otvorjena. Orlando je govoril, da se odpravlja seja parlamenta v uri težkih dogodkov, ko razburjajo važna vprašanja javno mnenje. Ta vprašanja so mednarodna in notranja — italijanska. Vlada se je držala načela, da ne popusti od glavnih laških zahtev in da ostane zvesta sklenjenim alijansam. — Medklic, življenje, ploskanje in velik nemir. Orlando nadaljuje: Gospodarska in finančna vprašanja Italije so rešena, ali se bližajo rešitvi. Dosegli smo slijanje severno mejo, na iztoku pa zahtevamo, kar nam po pravici gre in kar so nam zavezniki priznali temeljem veljavnih pogodb iz dobe, ko se je Italija odločila da stopi v svetovno borbo. Končno govori Orlando o veliki draginji in pravi, da je ta draginja na celim svetu. Levica ga prekine z vpitjem. Orlando vikne: »Obnašajte se vendar spodobneje!« Splošno vpitje in razgrajanje. Obča nevolja je v tem hipu na višku. Konec Orlandovega govora ob ledenem molku. Ko predlaga Orlando zaupnico, se sliji od vseh strani nevoljno mrmljanje. Po govoru Modiglianija in Nittija glasovanje. Seja se nadaljuje ob 6. zvečer. Orlando pravi demisijsko vlado. — O nadaljnjem političnem razvoju se ne da povedati nič pozitivnega. Vsekakor so nacionalisti doživeli velik poraz. Silno se hudejo nad Giolittijem, ki je v zadnjem trenutku odločil proti Orlandu. Priredili so poulične demonstracije, ki so pa zelo klaverno izpadle. Laško časopisje v splošnem simpatično pozdravlja padec kabineta. Kot naslednika imenuje laški časopisi Nittija, Luzattija in Bissolattija, s programom obširnih socialnih reform na znotraj ter volilne reforme, na zunaj pa sprejem Wilsonove formule kompromisa z Jugoslavijo. — »Avanti« triumfirajo: Ministrstvo zmaga je pokopano. Aspiracije mase so drugačne, kakor Sonninove. Mesto praznih diskusij in fraz hočejo kruha. — Stavke v Italiji ponehava. V Rimu in Specciu so končane.

PO ODSTOPI NEMŠKE VLADE

Berlin, 20. junija. Ebert ostane. Za ministrsko predsedništvo je več kandidatov. Nemci bodo sporočili, da podpisujejo, najbrž bodo pa prosili istočasno za odlog. Novo vlado sestavijo izključno

no večinski socialisti in centum. V vprašanju podpisa miru jih bodo neodvisni podpirali.

TIK PRED PODPISOM MIRU. — MARKE SE DVIGAJO.

Bera, 20. junija. Erzsberger je na čelu pristašev podpisa. Dosedanja smer centra se je izpremenila. — Švicarski laški poslanik marchese Paulucci je izjavil, da stojimo tik pred podpisom miru. Na borzi so nemške marke silno poskočile, od večerajšnjih 32 na današnjih 41 (frankov za 100 mark).

REKA.

Paris, 19. junija. Kakor se sedaj izve, je Wilson hotel pred svojim potovanjem v Belgijo končno rešiti vprašanje Reke. Toda vse zaman. Lahko so odklonili z ozirom na ministrsko krizo pri njih.

TEMESVAR.

Paris, 19. junija. »Matine« javlja iz Bukarešte, da izpraznjuje Srbi Temesvar in da so vzeli s seboj zaloge Narodne banke.

PONESREČEN FANTASTIČEN NAČRT.

London, 18. junija. »Daily Express« javlja, da so boljševiki imeli načrt izzvati generalno stavko v vsej Evropi, istočasno državni prevrat na Češkem in republikanski upor v Italiji. Istočasno bi sovjetske čete na Madžarskem izvršile nove napade. V Berlinu se nahaja kot emisar ogrskih boljševikov neki Karl von Kreibitz.

ZADNJE SONNINOVO DELO.

Lucerne, 20. junija. V Italiji je pričela tik pred izbruhom krize velika časopisna kampanja za skupen nastop Lahov, Rumunov in Bolgarov proti Jugoslovanom. To je zadnje Sonninovo delo. »Tribuna« objavlja izjavo bolgarskega ministrskega predsednika Todorova, o takšnem skupnem nastopu. — Mario Borsa opisuje v »Secoluc« zgodovino jugoslovansko-laških pogajanj v Parizu. Objavlja same znane stvari. Zanimivo je samo, da ni bilo od 16. maja naprej nobenega resnega kompromisnega predloga več.

KAZNOVANI PREFEKT.

Paris, 19. junija. Prefekt departementa Seine et Oise imenom Chaleil je odstavljen, ker je odgovoren za demonstracije ob odhodu nemških delegatov iz Versaillesa.

PONESREČEN PUČ.

Weimar, 19. junija. Včeraj so neodvisni poskusili puč, izpustili kaznjence iz zaporov, napadli grad in razorožili stražo. Čete generala Märkerja

so soper napravile red in rešile vlado in kritičnega položaja. Čete so porazile.

Brzojavke sprejete v nedeljo.

POLJSKO - RUSINSKO PREMIERJE.

Variava, 21. junija. Med Poljaki in Ukrajinci je sklenjeno premirje, ki je pričelo 20. t. m. ob 4 uri. Demarkacijska linija priča pri Zoločah, vodi vzdolž Sereta na Husiatyn in Zaleski, potem ob Dnjestrju na Zlatu Lipu. Tarnopol ostane Poljakom. Dnjester loči Poljake in Rumune.

KOROSKA NA KONFERENCI.

Paris, 21. junija. Lloyd George je lahko obel, Vseled tega se to jutro ni sestal četvorica, ki bi imela sklepati o rešitvi celovskega vprašanja. To vprašanje je kompetentna komisija predelala na novo. Petorica (zunanj ministri), je odobrila novi načrt komisije, ki deli Korosko na Jugoslovansko in Avstrijsko cono. Vsaka država naj začasno zasede svoje cono do definitivne ureditve mej v mirovni pogodbi.

PARIZ OB LAŠKI KRIZI — NEORI-ENTIRAN.

Paris, 21. junija. Laška pariška delegacija je doslej še neizpremenjena. Pariško časopisje razlaga Orlandov odstop z nezadovoljnostjo Italije, z odločbami konference in zatrjuje, da se občutki laškega ljudstva za francosko ljudstvo niso izpremenili.

REŠKI PLEBISCIT IZROČEN WILSONU.

Paris, 21. junija. Srbsko-hrvatsko-slovenska organizacija je predložila Wilsonu 17 podpisanih pol, vsaka z nad 1000 podpisov in dva protokola, da je laška okupacijska oblast zaplenila ostale podpisne pole. Podpisi se izjavljajo za združeno Reke z Jugoslavijo. Vseh podpisov je 19.858. Delegacija je dostavila, da se socialistična stranka na Reki ni udeležila podpisa, ker želi, da postane Reka neodvisna republika. To daje nadaljnjih 4000 glasov proti združenju Reke z Italijo.

GAUVAIN O LAŠKI KRIZI.

Priz, 21. junija. »Journal des Debats« piše o laški krizi, da je kriza pravzaprav začela, ko sta Orlando in Sonnino aprila odpotovala v Rim, s čemur sta se diskreditirala v Rimu in Parizu. Njun padec je posledica njune trme.

BAUER NEMŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK.

Briln, 21. junija. Nemški ministrski predsednik je večinski socialist Bauer. Narodna skupščina se danes sestane.

NITTI NASLEDNIK ORLANDOV.

Milan, 21. junija. Nitti je designiran kot Orlandov naslednik in se bo zbornici še danes predstavil.

NEMŠKA SKUPŠČINA VOTIRALA MIR.

Weimar, 23. junija. Narodna skupščina je z veliko večino votirala mirovno pogodbo. Področnosti iz ni.

VELIKI SHODI DEMOKRATOV V BOSNI.

Banjaluka, 22. junija. Tu se je vršila velikanaska skupščina demokratske stranke pod predsedstvom poslanca Keomanovića. Govorili so bivša ministri Drašković in Voja Marinković ter poslanci Nješić, Kokrić, Vekoslav Kuvce, Šuškalović, Todorović, Jovanović, Tadić, Grizogono, muslimanski kmet Djumlikić in kmet Mihajlo Pavlović. Radikalci so hoteli zborovanje motiti, toda bili so izžvižgani in odstranjeni. Jutri je velika skupščina demokratov v Sanskem mostu.

NOVO LAŠKO MINISTRSTVO.

Rim, 23. junija. Kralj je poveril sestavo svojega ministrstva zastopniku Francesco Nittiju, ki je včeraj sestavil kabinet: predsedstvo in notranje zadeve Francesco Nitti; zunanje senator Tommaso Tittoni; kolonije prof. Luigi Rossi; boxoslužje in pravda Lodovico Marcora; finance Francesco Tedesco; mornarica kontreadmiral Giovanni Sechi; nauk Alfredo Baccelli; pomorski in železniški promet Roberto de Vito; poljedelstvo Achille Visocchi; industrija, trgovina in prehrana inž. Dante Ferraris, pošta in brzojav Pietro Chimenti; vojne podnore Ugo Dacomo; ministrstvo za osvobodene pokrajine Cesare Nova. Ministrstvo položi priskega danes ob 10. uri popoldne.

LAŠKI PROVIZORNI PRORAČUN.

Rim, 23. junija. Laška kamora je sprejela v soboto provizorni proračun za mesec dni s 245 proti 42 glasovom. (Naša poročila iz Beograda in Zagreba.)

SOCIOLOŠKO DRUŠTVO V ZAGREBU.

Zagreb, 23. junija. Včeraj ob 18. uri je bila v Zagrebu konstituirajoča skupščina sociološkega društva, na kateri je čital tačasni tajnik dr. Milenko Marković tajniško poročilo in historijat društvenega postanka. Ideja društva je osnove sociološkega muzeja, v katerem bi se zbiral material za spoznavanje vseh socioloških prilik našega naroda. Društvo se bo delilo na sekcijo za socijalno statistiko, na sekcijo za politiko in higijeno, na sekcijo za ekonomsko in finančno vprašanja in probleme, za socijalno šolstvo in kulturo, za pravno politiko in za občo politiko. Društvo bo izdajalo »Glasnik sociol. društva« kot prilogo »Jugoslavenski Njivi«. Danes ima društvo 82 rednih in 10 ustanovnih članov. Ko je bilo prečitano poročilo sedanjega blagajnika Juraja Tomičića, je bil podeljen odboru absolutorij. Nato se je društvo konstituiralo in izbralo za pred-

sednika dr. Adolfa Mihalića. V odbor so vstopili najpoznanejši socijol. delavci v Zagrebu.

SKUPŠČINA SOCIJAL. LEVICE V ZAGREBU.

Zagreb, 23. junija. Včeraj ob 10. dopoldne je bila velika skupščina socialistične leveice v kinu »Helios«. Predsedoval je Zvonimir Cvijić. Dr. Radošević je referiral o osnovnem zakonu za osiguranje delavcev in stavil v zvezi z njim zahteve strokovno organiziranega delavstva. V široko zasnovanem govoru je zahteval med drugim osiguranje za slučaj brezdelja in ureditev minimalnih plač. Citajoč posamezne paragrafe nove osnove in odnosne paragrafe srbskega zakona o delu, dokazoval je, da je Korščeva osnova le poslabšano izdanje tega. Za njim je govoril g. Brudnjak, ki je posebno naglašal, da morajo imeti zavarovanja delavcev samo delavci v rokah. Predsednik Cvijić je predložil nato tozadevno resolucijo, na kar se je skupščina ob 12. zadržala.

SKUPŠČINA JUGOSL. DEMOKRAT. SKE STRANKE V ZRMANJI.

Zrmanja, 20. junija. V četrtek je bila tukaj velika skupščina JDS. Govorila sta Milan Pribežević in dr. Srdjan Budisavljević. Mnogičica je njuna izvajanja burno odobraval. Soglasno je bila sprejeta resolucija, s katero se odobrava program in delovanje stranke, zahteva takojšnjo izvedbo agrarne reforme in kolonizacije, davčne reforme, nastave in uprave, občinskega zakona ter državno pomoč dobrovoljcem; protestira se proti divjaškemu postopanju Lahov v okupiranih krajih in proti laškemu imperijalizmu.

Društvene vesti in prireditve.

Akejski odbor »Svete Vojske« ima sejo danes ob 8. uri zvečer v brezalkoholni restavraciji hotela »Union«. Vseled važnega razgovora je udeležba nujna.

»Narodna čitalnica« v Črnomlju slavi letos petdesetletnico svojega obstanka. Proslava se vrši 13. julija t. l. Slovenci! Vabimo Vas, obiščite nas ta dan v prijazni Belokrajini. Gorenjci v svoji pestri narodni noši in naši bratje onkraj Kulpe so nam že obljubili svojo udeležbo, Karlovačko pevsko društvo »Zora«, sokolska fanfara iz Karlovca nas gotovo posetijo. Pridite polnoštevino! Za ugodne zveze po možnosti preskrbite. Programi se bodo v kratkem razposlali. Prosimo vsa narodna društva v bližnji okolici, da ne priprejajo ta dan svojih društvenih prireditev.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Laslina in tisk »Narodne tiskarne«.

Blagajničarka za večjo kavarno se sprejme takoj. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 6286

Prodaj več šolskih klopi. Več se no- izve v štiski, Knezova ulica št. 263, okraj 7. 6217

Sedlar, vajen tapetiranja in lakiranja (bajc) suha, šelak, okraj in stanovanje v hiši. Oglasiti se: Cesta na Kodeljevo 8. 6166

Pisali stroj, najboljši sestava, sasma nov ili malo rabljen z limo kuopiti. Ponudbe tvtici Schwarzzi drug, Zagreb, Preradovičeva 1. 3347

Išče se večja družina za veliko goz- dno posestvo, redi se lahko večja množina živine. Posestvo je bli- zu Maribora. Ponudbe na upravnish- tvo Slov. Naroda. 6177

Išče se za julij in avgust meblovana soba z 2 posteljama in porabo kuhinje. Ponudbe s ceno na uprav- ništvo »Slov. Naroda« pod »K. M.« 6203

Roman - cement izvrsten cement za vsako vrsto stavbe- nega dela posebno pa za izdelovanje umetnega škrljca, kateri je kupce ve- dno v svoji ceni in dobroti zadovoljil. Že svojedobno je imel Laški Roman - cement svoj dobri glas. Vsem intere- sesentem naznanimo, da se na doba- vo večje množine pustijo brediteljiti. Tovarna za cement, Laško pri Celju. 6288

Iščem sobo proti dobri nagradi. Naslov pove upravnish- tvo »Slov. Naroda«. 6146

5000 kg izvrstnega kavnega nado- mestila, cena K 14- za kg se prod. Franc Dolenc, Kranj. 6210

Kupi se sledeče: orehova jedkovina (bajc) suha, šelak, za kg litura. Natančne ponudbe na tovarno stolov, Gameljne nad Ljubljano. 6191

Proda se več lenih stavbišč v Gaberju pri Celju. Izve se pri kre- diti in stavbeni zadruzi »Lastni dom« v Celju. 6245

Prodajalka, dobro izurjena, mešane službo v mestu ali na deželo. Naslov pove upravnish- tvo »Slovenskega Na- roda«. 6200

Mizarji pozor! Mahagoni forn se za zamenja, za orehovega ali tudi noda. Matija Perko, miz- riški mojster Zg. Siska Celovška c. naspro- ti hotela Vega. 6250

Dobra kuharica nadje primanje kod Alex. Rottenbüchera, Grozdjarska trgovina, Osijek — dotajni grad. 6274

Angležinja se išče k dvoma deklicama radi konverzacija. Ponudbe na »avrenčič, Krojaska ulica 1/1. 6096

STROJE za pranje dohavlja trvdica VINKO VABIČ, Zalec pri Celju. 6096

Traži se dobra kuharica kao i soba- rica večta u svim poslovima kućevnim. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 6180

Mladega psa čuvaja se 1800. Čehjene bo pasme in cene na V. Müller, Za- gorje a. S. 6247

Učitelj ali učiteljica za francosščino, če mogoče po Berlitzovem sistemu se išče. Ponudbe na: Sonc. Stara pravda 3, Ljubljana. 6172

Službe v pisarni išče prileten moški, vajen vsega pisar- niškega dela, zanesljiv in previden. Do- pisi pod »Pisarniška moč/6175« na upr. St. Nar. 6175

Štedilnik na plin, popol- noma nov, prodam radi selitve no zelo nizki cen. Spodnja štiska št. 22. 6272

Moško kolo se prod. 6271 Emonska cesta šte. 2.

DIVAN se radi selitve ceno prod. Naslov pove upravnish- tvo. 6211

Klavir, dobro ohranjen se zamenja za pianino, event. tudi prod. Naslov pove upravnish- tvo »Slovenskega Naroda«. 629

Lasne mreže, enostavne in dvojno pletene priporoča M. Podražič, trizer, Ljubljana. 6275

Brivnica v Zagrebu na najpomembnejši ulici ilici, mesečni promet čez 4.00 K, se zamenja za prometno brivnico v Ljubljani. Zamenitelj se more osebno prepričati. Informacije v upravnish- tvo »Slov. Naroda«. 6273

Izurnjen obratni mojster za koroško za takojšnji vstop se išče. Pogoj: to- čno znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, znanje v lesnih strokah, in samostalna vodja- vje žage. Probuje ali osebna pre- stavitve. Lani izvoz. Priglasiti, Zelenka Kapja. 6265

Na prodaj modke in ženske obleke in tudi čevlji. — Naslov pove: Upravnish- tvo »Slov. Naroda«. 6255

Več mizarskih pomočnikov, ki se s hrano, stanovanjem in dobro plačo takoj sprejme lg. Toplak, stavbno in pohištveno stroje mizarstvo v Trbovlje II. 6179

Iščemo resnega in treznega strojevodo- bno z izpitom, ki zna popravila pri parostroju samostalno izvajati, nastop takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe na Pliomac - Črešnjavski aglencil d. d. u Pliomac, Hrvatska. 6291

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les nalo- žen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. ko- odvorom, Ljubljana. 2048

Distingvirano gospodnično, zmožno slo- vensko stenografije in če mogoče dvojne- ga knjigovodstva, išče distingvi- rana dama kot tajnico. Ponudbe pod »A B C/6257« na upravnish- tvo »Sloven- skega Naroda«. 6257

Dve opremljeni sobi s kopalščem in električno razsvetljavo se čez šolske počitnice za v Zagreb potujoče potnike odda za prenočišče. Šolski, Starčević trg št. 16, pritožilo, I. eta. Zagreb. 6256

Posestvo travniki, njive, gozd, vinograd prodam. Voda doma, redi se troje goved. Anton Žvar, Pre- sladel, Rajhenburg. 6265

Počteno, zanesljivo dekle z dežele, ka- kva tera je stu- zila več let v boljših hišah, večja kuhinje kakor drugega hišnega opri- vila, išče z 15. julijem službo pri majhni družini, najraje pa k eni ali dvema osebam. Ponudbe na upravnish- tvo »Slovenskega Naroda« pod »Počteno dekle/6261«. 6201

Knjigovodna bilanca, popolnoma slovenskega knjigovodstva z večletno prakso, nadalje 2 komercialisti, zmožni slo- venske in nemške stenografije in knjigovodstva, zmožna slovenske in nemške stenografije obel jezikov in strojeplja, sprejme velika tovarna na Stajerskem. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtev, naj se pošljejo pod »Knjigovodna bilanca« na Asociac. ekspedicijski št. 16, Ljubljana. 6204

Priporočam svojo veliko zalogo vžigalnikov na bencin. Trgovci dobijo znaten po- pust. F. K. Kaiser, Šelenburgova ulica št. 6. 6283

Prodasta se 6263

2 mlada psa. Kolodvorska ulica št. 7. 6267

Tropinje za krmu živini

izborne tudi za med rezanico konjem, ima napredaj po 40 vinarjev kilog. Sever & Komp., Ljubljana. Vzorce pošljemo na zahtevo zastoj. Istotam se dobi tudi oves.

Vodna žaga na »tribo« popolnoma v dobrem stanju, se radi opustitve obrti skupno ali posamezno na prod. Naslov pove upr. »Slov. Naroda«.

Sprejme se več provizijskih potnikov dobro vpeljanih v mestu in na deželi za razpečevanje kreme za čevlje. Ponudbe pod »Krema« se prosijo na Asociac. ekspedicijski št. 16, Ljubljana. 6100

Dekla se sprejme na večje posestvo na Sp. Stajerskem. Plača po dogovoru. Na- slov pove upravnish- tvo »Slovenskega Naroda«. 6282

Kdor hoče iz Švice dobiti kakoršnekoli blago, naj si (z vpošiljativjo 50 h v znakom) naroči Stressenkatalog družbe Jelligs Kontor Debora & J. Bern, Schweiz. 6294

Gospodična, večša vzgoje otrok, 31- letna, vanja gospodinjstva l.t.d. z večletno prakso, išče primerne služ- be, najraje na deželi. Ponudbe pod: »Zancljiva/6293« na uprav. tega lista. 6293

Gonilna jermena (Treibriemen) vsaka vste se kupijo ali za- menjajo proti prot premogu, Roman ali Portland cement, stršeno ter zidar- sko opeko. Tovarna za cement, Laško pri Celju. 6237

Vzamem najem malo gostilno ali trgo- vino. Naslov pove uprav. Slo- venskega Naroda. 6173

Tesariji kakor tudi več utencev se sprejme proti dobremu plačilu v trajno delo. Anton Steiner, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Jera- nova ulica št. 13. 4844

Pozivi Kdor bo še govoril neresnične stvari zoper mojo čast, bodem sodni- sko postopala proti njemu. 6254

Marija Jenko Rožna dolina štoviška 101.

Lesno volno ima na prodaj gozdaraki urad v Oplotnici pri Konjskah, Stajersko. 6219

Zračne cevi za kolo, še dobro ohranjene, se po- cenj prodajo. 6260 Krakovski nastip št. 4, II. nadst.

Večje graščinsko posestvo z nekaj sto orali zemlje za ob- delovanje in enoliko gozda, v lastni režiji opravljanega, se ta- koj prod. Ponudbe na E. Hofmann Dunaj, VII. Burggasse 27. 6294

+

Redbini Bregant - Mošek naznanjate v imenu ostalih sorodnikov pretužno vest, da je za vedno zatisnila svoje trudne oči njih predobra mamica od- nosno stara mamica, sestra, teta in tašča, gospa

Josipina Bregant roj. Šerc, računskega nadsvetnika vdova. Zemski ostanki blagopokojne se bodejo dne 24. t. m. ob 4. popoldne slovesno blagoslovili ter pre- peljali iz hiše žalosti, Škofja ul. 13, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se polože v rodbinsko grobnico k večnemu počitku. Pokoj njeni duši! V LJUBLJANI, dne 23. junija 1919.

Koncipijenta

s substitucijske pravice
sprojne pisarna
dr. Ravniharjeva
Vstop čimpreje.

Prostovoljna dražba

V sredo, 25. junija 1919 ob 9. uri dop.
se odda po prostovoljni dražbi kuhinjska oprava, posoda
in druge malenkosti v hiši Gradišče št. 8, II. stopnice
drugo nadstropje na levo. 6258

Alojz in Valentin Accetto

mostna stavbenika in sodno zapr. centica, Ljubljana, Trnovski pristan 14.
prevzemata in izvršujeta vsa stavbena dela, kakor tudi vsakovrstna projektiranja
in napravo načrtov in visoke stavbe, cerkve, javne šole, nadstropne, tehnične
mnenja i. t. d. — Ob enem imata tudi oblastveno dovoljeno zasebno posredo-
valnico za nakup in prodajo posestev, kakor hiš, zemljišč, gozdov i. t. d. 930

Vinska klet pri „Maliču“

Ljubljana, Šelenburgova ul. 7, pod Jadransko banko.
Točijo se pristna, stara in nova, bela, rdeča in črna vina. Sprejmejo se stalni
gostje na kosilo in večerjo pod ugodnimi pogoji. Slavnemu občinstvu iz mesta
in z dežele se priporoča

Stanko Jesenko. 6262

Odda se

služba hišnika

pri Mestni hranilnici ljubljanski.
Plača po dogovoru. Prošnje je vlagati na hranilnično rav-
nateljstvo do 1. julija 1919. 6269

Banatska moka

Komisija „BALKAN“

prodaja dokler traja zaloga

lepo belo moko

za kuhe in kruh. Oddaja samo cele vreče.

Ing. Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbni inženir.
Specijalno stavl. podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe
v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in
železobeton. jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja,
skladišča, betonske rezervoarje, železobetonsko oporno zidovje in
vse druge betonske in železobetonske konstrukcije.

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženirske stroke.
Tehnična mnenja. zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Oglas.

Policijska direkcija u Sarajevu treba oko stotinu policista.
Uvjeti su za primanje u policijsku službu: da je molitelj 1. držav-
ljanin Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca; 2. potpuno zdrav;
3. neporočan; 4. svršio najmanje potpunu osnovnu školu i da zna
dobro čitati i pisati latinicom i cirilicom; 5. služio u vojsci i po-
stigao makar čast kaplara; 6. dovršio 24 godine, a ne prekoračio
36 godina. Dohodi su za neoženjene osim stana, odjela i obuč-
be 5012 K godišnje, a za oženjene 5576 K godišnje osim odijela i
obučbe. Oženjeni dobivaju osim toga za svako dijete po 300 K
godišnje više.

Reflektanti neka pošalju molbu za primanje policijskoj di-
rekciji u Sarajevo putem svoje nadležne političke vlasti, a molbi
neka dodaju: 1. svjedočbu ponašanja; 2. krštenicu odnosno izva-
dak iz registra rođenih; 3. domovnicu; 4. posljednju školsku svje-
dočbu; 5. vojničku knjižicu ili otpustnicu; 6. vjenčani list, even-
tualno krštenicu (ili izvatke iz registra rođenih) djece.

Policijska direkcija u Sarajevu.

Broj 18134/19.

6285



Političar lic in rok nese mnogo prednosti, tako v zdravstvenem kakor
v družabnem oziru. Fellerjeva popolnoma neškodljiva preku-
rena „Elsa“ pomaga za obnavljanje in negovanje kože, odstrani nečisto-
st, očisti pršice, brani proti solninarju, solnim pegam, bori, razkvari, volosti
kože. Lentek močnejše vrste 6 K. Omoti in pošilna se razna posebej najceneje.
Namesto škodljivega mila vzemimo za lica Fellerjevo li-
čno milo. Milo je zelo drago ali ima še toliko boljše in neškodljive kakor pred-
vaja. Boljše in cenejše za negovanje kože v današnjem času ali mti militi se
moremo.
Buine lase se more doseči samo s Fellerjevo „Elsa“-Tanolnina pomo-
da za rast las. Okrepi kožo na glavi, preprečuje plešavost in
ostetitev. Lentek močnejše vrste 6 K. Omoti in pošilna se razna posebej naj-
ceneje.
Za vsakdanje negovanje telesa so Fellerjeve „Elsa“-Tanolne pastile za
tintanje telesa, otroške kopalice, kakor za ustno vodo itd. Cena kartona K 1-50
S seboj vzeti del, osvježajo Fellerjeve „Elsa“ mentolni migrenski
drinki. V leseni cevki K 2-—, izravnati proti glavobolu in migreni. Rabi se tudi
proti vbojnosti in razirvi. Voda na oči (collyrium) 2-50 K. Kapslice proti
zobobolam K 2-50. Pravi naporništvi omoti sok pred hladno steklenica 4 K.
Francosko kovanje v steklu 6 in 10 K.
Za želodec, prava švedska tinktura, vel. steklo K 10, balzam (melen)
mala stekla 2 K.
Kurja očesa, odstrani brez bolečin Fellerjeva turist. tinktura „Elsa“
(tekočina) skupaj s čopičem 4 K in turist. očišč. 4 K.
Proti potenju telesa in nog Elsa
je Fellerjev „Elsa“ pršek z volpen K 2-
Krmilni prašek za živino
davno poznani se spet dobi. Karton K 2.
Omoti in pošilna se razna posebej in
najceneje. Kdor naroči več, mnogo pri-
kazal. Naročiti je treba pri lekarnah
Ergenu V. Feller
Glaben, Wien trg št. 20
(Slova. Preloži)

Političar služba, ki je vajena hišnih
kuhati se išče. Ponudbe na V. 2000, 6286
Zagorje a. S.

Gospodična išče sobo s
prostim vho-
dom in elek-
trično razsvetlavo takoj ali za
pozneje. Ponudbe na upravništvo
„Slov. Naroda“ pod „Električna
razsvetljava“ 6263

Strojepiska -
vešča slovenskega in nemškega
jezika v govoru in pisavi ita-
lijskega v govoru, išče pri-
merno službo. Cenjene ponu-
dbe pod „Strojepiska“ na
upravništvo „Slov. Naroda“ 6267

Vožje število
delavcev

za vzdrževanje cest in ulic išče
mestna občina ljubljanska.
Zglasiti se je pri mestnem nad-
zorstvu na magistratu med 11.—1.
uro dopoldne. 6261

Kot učenka

želi vstopiti v kake trgovino, naj-
raje s mešanim blagom, 15letno,
pridno, pošteno dekle z dobrimi spr-
ičevaji. — Cenjene ponudbe na: Fran-
ciska Martinčič, Padoh št. 14, pošta
Stari trg, čez Vol. Loteč. 6284

Barve za sukno:

paketirano, anilinske barve
originalne, apnenno zelenilo,
apnenno modrilo, oker, vse
prstene barve nudi trdka
Mašata & Co. Praha —
Kr. Vinohrady, Korunni 24
Čehoslovačka.

35 vagonov

švedskega natron-celuloznega
papirja

po 4 K 15 v kilogram
v svalkih, za zavijanje, od hrvat-
ske stacije, na prodaj.

Vzorci papirja so pri Breznik
in drug, Celje, Dolgopole 1.

„CROATIA“
zavarovalna zadruga v Zagrebu
ustanovljena od mestne občine
Zagreba leta 1884.

sprejema
v elementarnem in živ-
ljenjskem oddelku

vsakovrstna zavarovanja pod
najugodnejšimi pogoji in naj-
modernjšimi tarifi.

Zahtevajte
prospekte

katere pošilja in daje vsa po-
trebna pismena in ustmena
pojasnila

Glavno zastopstvo
za Slovenijo

Ljubljana,
Stari trg št. 11.

Sprejemamo sposobne
potnike in zastopnike, ka-
terim se nudi prilika vol-
ikega zasluga.

JAJCA

jajca za čaj (temno rumena) 80 v. la
jajca (čez 50 g težka) 70 v. la jajca
65 v. Plavec (Schwimmer) in umazana
60 v. en komad, se prodajajo v
originalnih zabojih pri EM. SUPPANU
v Kapača, Slovensko Stajarsko. 5919

Olja, masti, kolomaz,
kemikalije, barve!!
in ostalo blago nudi povoljno trdka 6197

Mašata & Co.
PRANA — KR. VINOHRADY
Korunni 24, Čehoslovačka

Vila na Bledu

Milno št. 45 ob jezeru ležeča, z lastnim
kopališčem v jezeru in čolni, se odda
v salem za celo sezono od 1. julija do
30. septembra, eventuelno tudi čez zimo
(V vili so peti.) Podrobnosti in pogoji
v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 1/1 ali
na Bledu pri „Prometnem društvu“. 6278

Litografija

I. vrste, obstoječa 26 let v Beo-
gradu potrebuje 1 litografa „čr-
tača“, ki bi se mogel sprejeti tudi
v kompanijo. Ista obrt se more
kupiti ali dobiti v zakup. Adresa:
Pera Marković, litograf!
Beograd, Srbija. 6216

Preprodajalci!

Kremo za čevlje, vasilino za čevlje,
cigaretne papir, cigaretno tulčice, pisem-
ski papir v mapah, fino toaletno milo
in drugo blago dobite pri

Mahler i Oplatka

agenturni i komisionalni posao Zagreb
Jelačićev trg 28 (poleg Narodne kavarne.)

Graščina

krasna, blizu Maribora,

se iz proste roke zelo ugodno
proda.

Interesenti naj blagovolijo vprašati pis-
meno pri upravništvu „Slov. Naroda“
pod „Graščina/6279“.

Ing. Milan Rojan

tehniška poslovnica sa

kemijsko industrijo

Zagreb, Gajeva ulica 37.

Osnova, uredba, pogon, strokovno
mnenje vsakovrstnih kemijskih
tvorin.

Macgoletno iskustvo v tu- in ino-
zemstvu.

Poglavitno: izveplena kisolina,
umetno gnojilo (superfosfat) in
destilacija katrana. Nabava vseh
kemijskih proizvodov in zdravil
iz inozemstva.

DRVA

meterska, žagana in cepljena se
dobijo v Kolodvorski 31. 5557

Proda se:

kočija (landauer), zapravljiček
in registrirna blagajna. Naslov
pove: I. Jugoslovanski anončni
in informadni zavod Besoljak &
Rožanc, Ljubljana, Frančevo
nabrežje št. 5. 6241

Književodja

za lesno trdiko za takojšnji vstop se
išče. Samostalni, bilančno sigurni, v
vseh pisarniških delih izveščani, slo-
venskega in nemškega jezika v govo-
ru in pisavi in stenografije zmogni
reflektanti naj prošnje s prepisi spr-
ičeval vpošljejo ali osebno predstavijo.
Uradniki v lesni stroki imajo prednost.
Prepotnik Železna Kaplja Koroška. 6184

Učenec:

za mešano trgovino, močan in s
primerno šolsko izobrazbo, se
takoj sprejme. Hrana in stan-
ovanje v hiši. Ponudbe na J.
Colnar, Kranj. Istotam se odda
večja množina kos. 6229

Pozor!

Kemiki! Inženerji!

V Sloveniji je v industrijalne svrhe na
razpolago dvonadstropno lepo tvo-
rniško poslopje s svetlimi delavnicami
in kolodvorom in parni stroj 21 HP.
Lastnik je pripravljen tehnika sprejeti
kot družabnika in prevzeti komercialno
vodstvo. Tozadevni predlogi na uprav.
Slov. Nar. pod „Tvorica/6095“. 6295

Fine francoske

pnevmatiko

plašče in cevi priporoča

IGN. VOK

specialna trgovina živalnih
strojev in koles. Ljubljana,
Sodna ulica št. 7. 6276

Rafiju (ličje)

prima Majunga, dobije se najjeftije.
Brzjavci i listovi:

Berthold Neumann, Zagreb

Univ. med. dr. ALOJZ ZALOKAR

odpotuje do konca julija.

Promet z Nemško Avstrijo.

Transporti s spremstvom in brez njega, preskrbitev prevoznih, uvoznice in izvoznice, akreditivi.

Za Jugoslov. transportne lastna odpravnica v Lipnici (Arnož)

Adolf Blum & Popper

internacionalna špediterja Dunaj, (Wien) II., Taborstrasse 22.

Lastne hiše v Anversu, Uštek (Češko), Berlinu, Bremenu, Budapešti, Reki, Ham-
burgu, Londonu, New Yorku, Pasovi, Pragi, Skalmierzycach, Dečinu na Labi, Varšavi.

Za vse hiše naslov za pisma „Adolf Blum & Popper“.

Brzjavke: Blumoff. 6295

Brzjavke: Blumoff.

OKLIC.

Podpisani naznanjajo, da bodo obrestovali vloge na
knjižice oziroma na tekoči račun počenši s 1. julijem t. l. s

3% čistih.

Druge določbe so neveljavne.

Denarni zavodi v Ljubljani.